І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 166. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 30-го СЕРПНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 30, 1960 No. 166. VOL. LXVII.

ОРГАНІЗАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ДЕРЖАВ ЗАСУДЖУЄ КУБУ

КУБИНСЬКІ ПРЕДСТАВНИКИ ПІСЛЯ ВИСТУПУ ПРОТИ ЗДА ЗАЛИШИЛИ КОНФЕРЕНЦІЮ

Сан Хозе, Коста Ріка. — 28-го серпня ц. р. конференція міністрів загранични справ країн, які належать до Організації Американських Держав, одноголосно прийняла декларацію, яка засуджує Кубу за те, що прийняла допомогу СССР, о Совєтів за те, що „вмішуються' до внутрішніх справ американських держав. Прийнята резолюція в цій справі називається Декларацією із Сан Хозе. Вона гостро виступає проти інтервенції позаамериканської потуги у внутрішні справи американської гемісфери. Перед прийняттям цієї декларації кубинська делегація залишила залю засідань, а окремі її члени кричали під час виходу „геть із імперіялізмом єнків" і „Куба так, єнкі ні". В резолюції на згадується Куби ані СССР, але декларація не залишає найменшого сумніву, що вона відноситься до цих обидвох держав. Кубинську делеґацію очолював міністер закордонних справ д-р Равль Роа, який після ухвалення перших двох пунктів декларації зарядив, щоб його делеґація вийшла зі залі. Одноголосне ухвалення декларації свідчить про те, що всі країни Латинської Америки підтримують ЗДА в їхньому непорозумінні з Кубою. Перед прийняттям декларації Конференція відкинула внесок кубинської делеґації про те, що ЗДА ведуть аґресивну політику у відношенні до Куби. Крім того Конференція закордонних міністрів американських держав зорганізувала окрему комісію, яка мала б вирішувати непорозуміння між окремими американськими державами. Членами комісії є представники Мехіко, Коста Ріки, Колюмбії, Венесуелі, Бразилії і Чіле. Ця комісія має право вести слідство, щоб вияснити причини непорозуміння між державами. Кубинський представник д-р Роа заявив ще перед зорганізуванням цієї комісії, що його уряд її не визнає. Конференція міністрів тривала 8 днів. Її скликано на те, щоб зайняти становище до заяви совєтського прем'єра Нікіти Хрущова, який заявив, що оборонятиме Кубу далекосяжними ракетами, коли б ЗДА заатакували кубинський острів. Кубинський прем'єр Фідель Кастро з вдячністю прийняв совєтську пропозицію допомоги. Окремі представники всіх американських держав зверталися до кубинської делеґації, щоб Куба відкинула совєтську пропозицію допомоги, і щоб шукала опіки й допомоги між країнами омериканських держав. Але д-р Роа відкинув всі ті американські заклики, заявляючи, що Куба є постійно загрожена військовою аґресією ЗДА, і тому вона мусить брати допомогу, звідкіля б вона не була. Д-р Роа казав: „Коли мала країна з 6-мільйонами населення у віддалі 90 миль від кордонів ЗДА є дійсно загрожена, то вона не може відкинути допомоги від королеви Єлисавети, японського імператора ані від когонебудь іншого, тому що нашу країну всі зовсім опустили". Заступник кубинського міністра закордонних справ Карльос Оліварес заявив, що Куба не може зректися допомоги, звідки вона не була б, для „поборювання імперіялістичної американської аґресії". Державний секретар Крістіян А. Гертер заявив, що він рішуче відкидає всі оскарження Куби про аґресію ЗДА проти уряду Кастра. Конференція прийняла важливі економічні рішення, які мають причинитися до співпраці між американськими країнами.

Державний секретар Кристіян Гертер (зліва) і асистент державного секретаря Рой Руботтон на конференції Організації Американських Держав у Сан Хозе у Коста Ріці.

ЗДА вишлють при кінці вересня сателіт довкола Місяця

Кейп Канаверал, Флорида. — Представник Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації повідомив 27-го серпня, що ЗДА плянують між 22-им і 26-им вересня ц.р. випустити новий сателіт довкола Місяця, який мав би з собою телевізійну камеру. Цей сателіт мають випустити при допомозі ракети „Атлас-Ейбел" 98 стіп завдовжки. Сателіт має важити 372 фунти В ньому будуть різні інструменти, які подаватимуть на Землю такі відомості про Місяць, яких досі не передавав жадний інший сателіт. Телевізійна камера подасть докладнішу знимку Місяця, ніж це міг зробити совєтський „Лунік III", випущений в жовтні 1959 р. Інші прилади міряти муть такі речі, як магнетичні поля, ґравітацію, форму Місяця, радіоактивність. Новий сателіт називатиметься „Піонер VI". Він мав би наблизитися на 5.000 миль до Місяця а після того почати кружляти довкола нього, як новий його сателіт. „Лунік III" наблизився був до Місяця на 37,284 милі.

Помер кардинал О'Гара, католицький архиєпископ Филаделфії

Филаделфія. — В неділю дня 28-го серпня ц. р., ранком помер тут у шпиталі Мізерікордія филаделфійський архиєпископ Джан кардинал О'Гара, проживши 72 роки. Кардинал О'Гара, колишній президент Університету Нотр Дам і єпископ дієцезії Боффало, був одним із 6 римокатолицьких кардиналів у З'єдинених Державах Америки. Хворів, уже від довшого часу, але ж, не зважаючи на хворобу, виконував свої обов'язки. Під час його смерти були присутні при ньому три його сестри. Похорони покійного кардинала відбудуться правдоподібно в День Праці в понеділок дня 5-го вересня ц. р. На вістку про смерть кардинала О'Гари папа Іван XXIII висловив своє глибоке співчуття. Кардинал О'Гара є третій з кардиналів, що померли вже цього року, після 28-го березня, як кардинальську Колеґію збільшено до числа 88.

Виконна Рада АФП-КІО підтримує Кеннеді і Джансона

Вашингтон. — Виконна Рада Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій 26-го серпня вирішила підтримувати демократичних кандидатів на президента і віце - президента сенаторів Джана Ф. Кеннеді і Линдона Б. Джансона. Ця рада складається майже із 150 членів, і тільки один член був проти цієї резолюції — голова Братства Портерів у спальних вагонах Філіп Рандолф, який заявив, що немає більшої різниці між обидвома кандидатами Ніксоном і Кеннеді, і тому не треба підтримувати ні одного з цих кандидатів. Виконна Рада опублікувала заяву, в якій називається сен. Кеннеді „інтелігентним, із виразною програмою кандидатом", який виявив, що „розуміє проблеми й аспірації робітничого народу".

Ганна Шерей і Лев Рейнарович дали концерт на Союзівці

Союзівка, Кергонксон. — Двоє з-поміж найвидатніших наших співаків-артистів, колишні співаки Київської і Львівської опер сопран Ганна Шерей і баритон Лев Рейнарович, дали концерт оперних арій і українських пісень та композицій на цій оселі УНСоюзу минулої суботи, 27-го серпня. Виступаючи в рямках щотижневих культурних імпрез та в достосованих до відповідних частин своєї програми вечірніх і національних одягах із сольовими точками та дуетами, обидвоє артисти і їх акомпаніяторка проф. Зоя Маркович збирали ентузіястичні оплески від чисельно зібраної публіки. Програму заповідала артистка Марія Лисяк.

Попереднього дня, в п'ятницю 26-го серпня, на цій же оселі відбувся гостинний виступ гостей з Торонта: співака Богдана Голинського, якому на фортепіяні акомпанювала його мати, поетеси Віри Ворскло, що відчитала деякі із своїх творів, та піяністки лі Савчак.

Багата і різноманітна культурна, розвагова і спортова програма передбачена зокрема на найближчий, зв'язаний з Днем Праці, довший кінець тижня.

Курсанти на Союзівці мали свій Союзовий День

Союзівка, Кергонксон. — Минулої суботи, 27-го серпня, 40 учасників Курсу Українознавства на цій оселі Українського Народного Союзу мали свій „Союзовий День", вислухавши доповідей про цю велику українську організацію, що стала і залишається основою Американської України. Доповіді виголосили: Д. Галичин, гол. предсідник УНСоюзу, про вартість і значення братерських забезпеченевих організацій, заст. гол. предсідника П. Лисогір дав англійською мовою загальну характеристику УНСоюзу та його стану і праці, гол. секретар Я. Падох доповідав про сучасний стан УНСоюзу а ред. А. Драган характеризував УНСоюз у минулому. Приявний на цій надзвичайній сесії курсантів гол. касир Р. Слободян заповів, що свої вияснення на тему фінансового стану і господарства УНСоюзу він дасть перед закінченням курсу в найближчу середу, 31-го серпня.

Канадійський уряд турбується зростом безробіття

Оттава. — Число безробітних в липні ц. р. виносило 311,000 і було на 83,000 більше, як в липні 1959 року, і на 11,000 більше в порівнянні з червнем 1960. 311,000 безробітних — це 4.7% зареєстрованих робітних сил, яких в Канаді є 6.592,000. Збільшення числа безробітних в липні було несподіванкою для всіх, бо звичайно в тому часі число безробітних зменшується. Уряд прем'єра Джана Діфенбейкера на окремому засіданні займався справою безробіття. Прем'єр відмовився дати вияснення в цій справі після нарад кабінету, але в політичних колах гадають, що восени скличуть парлямент, щоб зайнятися справою зросту безробіття. Прем'єр Діфенбейкера обіцяв під час виборів, що ніхто не буде терпіти внаслідок безробіття. Міністер праці Михайло Старр має кілька проєктів, щоб зменшити число безробітних. Між цими проєктами є плян збільшити будівельну програму з допомогою уряду; будували б міські будівлі і приватні житлові доми, а уряд давав би на це позички.

Американські комуністи передбачають перемогу Кеннеді

Ню Йорк. — Крайовий Виконний Комітет Комуністичної партії ЗДА заявив, що цього року „американський нарід підтримає у виборах Демократичну партію", і що більшість голосуватиме на Кеннеді-Джансона виборчий список. Сама Комуністична партія ЗДА не підтримує ані демократів ані республіканців, тільки заявляє в цій справі таке: „Ми, як комуністи, мусимо знати, де можна знайти нарід, і тоді старатися працювати між народом, даючи йому провід і напрямок в боротьбі за його потреби і інтереси". Таким чином комуністи явно признаються до того, що баламутять людей, змагаючи до своєї головної цілі: комуністичної диктатури в цілому світі, хоч публічно говорять про „потреби і інтереси народу". Комуністи виставляють цього року тільки двох своїх кандидатів: — Арнолд Джансон кандидує на конґресмена в Ню Йорку, а Мілдред Еделман на членку асамблеї в тому самому місті.

В АМЕРИЦІ

● **Кулеметними стрілами з невідомого літака** був поранений кубинський міліціонер, що стеріг рафінерії цукру Насґра у кубинській провінції Пінар дель Ріо. Минулого року ця кукроварня мала бути пошкоджена бомбою з літака, який прилетів з американської території. Власником цукроварні є кубинець.

● **През. Айзенгавер переведе дня 8 вересня ц. р. інспекцію** бази для космічних ракетних полетів у Гатсвілл в Алабамі. База ця була колись під юрисдикцією військового командування і тепер працює вона в заряді цивільної Крайової Адміністрації для справ аеронавтики і космічних дослідів.

● **В Норт Каролайні** закінчилися в четвер дня 25 серпня ц. р. двотижневі маневри американської армії і летунських збройних сил. Під час маневрів згинуло двох вояків і 103 були поранені здебільша внаслідок масового зіскакування з літаків на парашутах, в чому брало участь в суботу минулого тижня 8,000 вояків і в середу 24-го серпня 3,600 вояків.

З Москви видалено економічного атташе амбасади ЗДА

Москва. — В минулу п'ятницю 26-го ц. м. совєтський уряд зажадав негайного відкликання з американської амбасади в Москві тамошнього економічного атташе, — Джорджа Пейн-Вінтерса. За мотив подано його зв'язок з видаленими з Москви в жовтні мин. року членом служби безпеки в московській амбасаді ЗДА, Расселем А. Ланґеллем. Дж. П. Вінтерс, який плавко говорить по-російськи, працював в амбасаді ЗДА у Москві від двох років і мав вже все одно виїхати з СССР, очікуючи іншого призначення. Загально вважають, що його видалення є відплатою за видалення з Вашингтону совєтського „дипломата" Валентина Іванова. „Московская Правда" принесла нову статтю з серії кампанії ненависти проти ЗДА, закидаючи, що „деякі члени американської амбасади в Москві проводять підривну роботу із збільшеною активністю та нахабством". Ця замітка каже сподіватися дальших актів провокації збоку СССР та видалювання членів амбасади ЗДА, щоб підсичувати антишпигунську гістерію. 10 серпня ц. р. видалено з СССР атташе амбасади ЗДА полк. Едвіна Кіртона. Совєтський шпигун, поляк родом зі Львова, Влодзімерж Слобода, який служив в ранзі сержанта в американському війську в Німеччині та „зник" 3-го серпня ц. р., з'явився вже у Москві і на пропагандивній телевізійній передачі лаявся проти Америки та назвав американськими „шпигунами" кількох високих американських старшин, між ними військового атташе в американській амбасаді в Москві, полк. Теодора Гофмана. Полк Гофман є на відпустці в Західній Німеччині, але від'їздить до Москви. Можна сподіватися, що большевики, ак напевне продиктували Слободі його заяву, в найближчому часі причепляться до полк Гофмана.

Південна Корея пропонує з'єдинення на базі плебісциту

Сеул. — Новий південно-корейський прем'єр д-р Джан Чанґ заявив, що він буде домагатися на найближчій Генеральній Асамблеї, щоб Об'єднані Нації рішили переведення плебісциту на терені цілої Кореї під надзором Об'єднаних Націй. Він підкреслив, що його становище різниться від становища попереднього президента Синґмана Рі, який вимагав вільних виборів тільки на терені Північної Кореї і погрожував воєнним походом проти північної частини краю задля його з'єдинення. Чанґ заявив, що він стоїть за мирне з'єдинення Кореї і що в цій справі він апелюватиме до Генеральної Асамблеї ОН, висилаючи туди „відповідну делеґацію". — Північно-корейські комуніст кількакратно, задля пропаганди, пропонували „з'єдинення" Кореї, ставлючи за передумову — відкликання з Південної Кореї всіх американських військ та відкидаючи суґестію, щоб Об'єднані Нації переводили надзір на виборами, бо — мовляв — Об'єднані Нації вели війну в Кореї, отже не можуть бути об'єктивні. Ясно, що відкликання всіх американських військ з Кореї було б запрошенням північно-корейських комуністів, за плечима яких стоїть комуністичний Китай до нової збройної аґресії.

Аденауер боронить свого міністра оборони і генералів німецької армії

Бонн. — Західньо-німецький канцлер Конрад Аденауер, занепокоєний атаками соціялістичної опозиції проти ґенераліції нової західньо-німецької армії і проти міністра оборони Франца Йосифа Штравса з приводу проголошення адміралом Фрідріхом Руґе меморандуму про становище керівництва армії щодо загальної рекрутації, відношення до західнього бльоку НАТО і атомової зброї, — викликав із ферій Франца Йосифа Штравса на нараду. Після двократної довгої розмови зі Штравсом протягом минулої п'ятниці, з канцлерської канцелярії проголошено короткий комунікат з висловом подяки і довір'я до теперішнього військового проводу Бундесвери (нової західньо-німецької армії). Півофіційно заявлено, що Аденауер цілком погодився зі Штравсом, що адм. Руґе не сказав нічого більше, як те, що є офіційною військовою політикою Західньої Німеччини та що соціялістична опозиція причіпилась до того меморандуму без ніяких сутніх річевих причин. Зате Аденауер буцім-то порадив Штравсові, щоб він узагалі мав сильніші нерви та менше реагував на всякі зачіпки що стосуються війська і щоб з уваги на внутрішні й закордонно-політичні відносини німецькі генерали якнайменше виступали публічно.

У Римі помер заживши наркотик, член данської Олімпійської дружини

Рим. — Під час Олімпійських ігрищ помер в минулу п'ятницю член данської спортової дружини 22-річний Кнут Енемарк, роверист; він зімлів під час перегонів на 100-клм. трасі (62.5 милі) в околиці Риму та в той же день, перевезений до шпиталю, помер. Тренер Олюф Йорґенсен признався, що він дав Енемаркові й іншим данським роверистам пігулки роніколю, лікарства, що ніби приспішує біг крови у старших віком осіб Йорґенсен заявив, що він дістав рецепту на цей лік для себе від лікаря та поручив ті пігулки всім іншим спортовцям.

В Шикаґо відбудеться другий З'їзд Українських Ветеринарних Лікарів ЗДА і Канади

Шикаґо. — В днях 3 до 5 вересня ц. р. відбудеться ґут у залях готелю Ла Сел другий з'їзд українських ветеринарних лікарів ЗДА і Канади і водночас із цим одинадцяті Річні Збори Об'єднання Американсько-Українських Ветеринарних Лікарів (ОАУВЛ) з нагоди 10-річчя існування цієї професійної асоціяції. Програму з'їзду виповнить крім ювілейної доповіді д-р І. Білоскурського про „Десять років Об'єднання АУВ-Лікарів" ще низка наукових доповідей: проф. д-р О. Корсунського „Люкозіс у домашніх курей в Америці", проф. д-ра І. Розгона „Цитокєична антиретикулярна сировина та її застосування у ветеринарній практиці", д-ра Є. Гіля „Азійська чума — Вступне звідомлення про випробування вбитої вакцини в терені", д-ра Я Ґелети про „Сучасні дослідження в ділянці вірології", проф. д-ра Розгона і д-ра Б. Вавриццука „Матеріяли до вивчення організаційних принципів і техніки виготовлення та постачання ветеринарних біопрепаратів в ЗДА та в Україні" і проф. д-ра І. Розгона та д-ра Р. Барановського „Порівнальна оцінка методів ветеринарно-санітарної експертизи м'яса і м'ясних продуктів в ЗДА та в Україні". Загальні Збори Об'єднання УАВ-Лікарів відбудуться в неділю дня 4 вересня по полудні. В рямцях з'їзду передбачений ще бенкет і баль

ВІЙСЬКА ОН ПЕРЕЙНЯЛИ В КОНҐО ОХОРОНУ НАСЕЛЕННЯ

КОНҐОЛІЙСЬКЕ ВІЙСЬКО ЛЮМУМБИ МАРШУЄ ПРОТИ КАТАНҐИ. — ВІСЬМОХ АМЕРИКАНЦІВ „ПОМИЛКОВО" ПОБИТО НА ЛЕТОВИЩІ

Леопольдвіль. — Війська Об'єднаних Націй в провінції Катанґи, останній, де ще бельгійці охоронювали цивільне населення перед небезпекою анархічних заворушень, доповнились до сили 4,000 вояків та обсадили всі важливіші пункти. Відлет останніх бельгійських вояків був передбачений на вівторок-середу цього тижня. Однак цим далеко не запевнено спокою в Конґо, бо водночас зросла небезпека громадянської війни: військо центрального уряду Конґа наближується від сторони провінції Касаї до провінції Катанґи, центру опозиційно-федералістичного руху, ворожого прем'єрові Люмумбі. Патріс Люмумба відніс військово-політичний успіх примирення силою провінцій Касай і Орієнталь, де ширився сецесіоністично - опозиційний рух. Перекинені літаками війська Люмумби зайняли міста Люлюабурґ і Бакванґа в провінції Касай, що її прем'єр чи президент Альберт Кальоні, завзятий противник Мюмумби, втік до сусідньої Катанґи. Прем'єр Катанґи Чомбе насаврував свого союзника Кальоні, що той не занлишився при своєму війську та не став Люмумбі спротиву. Кальоні заявив журналістам, що центрально - конґолійськими військами командують комуно-чеські старшини та що тунісці і ґвінейці з військ ОН помогли конґолійцям роззброїти провінційне військо. До столиці сусідньої провінції Орієнталь, Стенлейвілю Люмумба прилетів особисто в товаристві членів панафриканської конференції, яка відбувається в Лепольдвілі. Коло 800 конґолійських вояків і кілька тисяч автохтонів ентузіястично вітали Люмумбу в Стенлейвілі і ця подія скріпила його морально й політично., доказавши, що він таки все ще користується поважними впливами серед конґолійських мас. Зате прийшло до нових сутичок між конґолійцями і військовиками та цивільними на службі місії Об'єднаних Націй. На летовищі в Стенлейвілі конґолійські вояки побили вісьмох американських членів залоги літака, як також кількох службовців Об'єднаних Націй, ніби взявши їх за бельгійських „шпигунів". Трьох американських летунів конґолійці забрали до своїх бараків, але їх згодом звільнили. Сталось це швидко після того, як літак на службі Об'єднаних Націй приземлився на летовище. За газетними вістками, конґолійці грозили американцям самосудом, від якого вирятував побитих з халепи абісинський полковник. Конґолійські вояки напаствували також службовиків ОН в готелі, де вони створили головну кватиру ОН на Стенлейвіль, при чому побито двох шведських старшин і одного канадійського цивільного. Побитих і ранених перевезено вже до Леопольдвілю, а головний командант військ ОН ген. Карсон заявив, що він „скажений". Люмумба заявив, що коли тільки відійдуть з Конґа всі бельгійські війська, він зажадає відкликання всіх військ Об'єднаних Націй, бо — мовляв — він „не хоче окупації Конґа Об'єднаними Націями". Зате — за твердженням американських кореспондентів — зібрані в Леопольдвілі на згаданій пан-африканській конференції представники 15-ох африканських країн перестерегли Люмумбу, що він може сподіватися допомоги від інших африканських країн тільки у випадку, якщо він не буде підрізувати авторитету Об'єднаних Націй. Генеральний секретар Гаммершилд вислав до Конґа свого найближчого співробітника Андрю В. Кордіє. Відлетів теж з Індії до Ню Йорку, а відтіль полетить до Конґа індійський генерал І. Й. Рікьє, заступник головного команданта військ ОН в Конґо ген. Карля Карльсона, і індієць Расшвар Даяр, який репрезентуватиме ОН в Конґо на місце відкликаного д-ра Ралфа Банча. У Конґо є тепер круґло 15,000 війська під прапором ОН.

У Ляосі мирно поладнають політичну кризу

Вієнціян. — Тимчасовий прем'єр князь Суванна Фоума і ген. Фоумі Носаван, лідер опозиції проти переворотців з 9 серпня ц. р., які захопили були владу в столиці Ляосу, дійшли до порозуміння, щоб остаточну розв'язку державно-політичної кризи передати парляментові, який нині-завтра зійдеться в резиденції короля, місті Люанґ Прабанґ. Мають туди переїхати 35 парляментарних послів із Вієнціяну і 22 посли, що втекли були до головної кватири ген. Носавана в Саваннакеті. У Вієнціяні спокій, але все ж військо стоїть перед державними будинками та м. ін. перед американською амбасадою. Лідер комуністичної партії, яка веде від років партизанку під популярною назвою руху Патет Ляо, князь Суванвонґ, що втік з в'язниці, проголосив через підпільне комуністичне радіо заяву проти порозуміння з силами генерала Носавана, бо — мовляв — всяка злагода з ним зліквідує „користі" з перевороту з 9 серпня. Комуністи підтримували той переворот, що його номінально очолив капітан Вонґ, що підмовив до бунту свою сотню парашутистів.

У СВІТІ

● **9 арабських держав,** репрезентованих на конференції в Штаура в Ливані, рішили прийти з допомогою визвольно-революційному рухові альжирських арабів — дозволяючи на рекрутацію в їх країнах добровільців для партизанської війни в Альжирі проти Франції та помагаючи альжирцям дипломатично на терені Об'єднаних Націй. Але більшість відмовилась зривати дипломатичні взаємини з Францією.

● **Кожний третій англієць** користає в будь-який спосіб щотижнево з англійського закону про соціяльну забезпеку, не враховуючи в це окремої допомоги з приводу недуги чи безробіття — ствержує міністерство пенсій в своєму офіційному щорічному звідомленні.

● **На 7-ій Олімпіяді в Римі** найбільш яскравий одяг мають австрійські учасниці: червоні намітки, білі спіднички і жовтаві солом'яні капелюхи. Найелеґантніше вбрані бельгійці: блакитні уніформи, білі капелюхи і білі черевики та білі рукавиці без уваги на велику спеку. Австралійські спортовці мають іншого коліру уніформи для чоловіків, — зелені піджаки й білі штани, — та інші для жінок — жовті сукенки.

● **На китайському суходолі** грозить знову катастрофа голоду. Харчовий стан найгірший за всіх 11 років комуністичної влади. Лякаються, що коли прийдуть голодові заворушення, то комуністична влада знову винищить сотні тисяч і мільйони своїх нещасних голодуючих невільників.

● **Японський** міністер закордонних справ Зентаро Косака підтвердив, що Японія продовжуватиме політику тісного союзу з Америкою. Він твердить, що більшість японського народу — прозахідня і проамериканська. Проте новий японський уряд — сказав він — не є проти покращання взаємин із найближчим сусідом, комуністичним Китаєм, в ділянці торгівлі та культурної виміни, коби лиш китайські комуністи не проводили в Японії своєї підривної революційної роботи, впливаючи головно на робітників і ліву групу студентів.

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of, Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сити і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: „SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Могутність Америки

Секретар оборони Томас Гейтс і секретарі всіх трьох родів збройних сил Америки — В. М. Брукер, секретар Армії, Д. С. Шарп, секретар летунства, і адм. А. А. Бирке, шеф морських операцій — одностайно стверджували у своїх промовах на 61-ій річній конвенції Американських Ветеранів закордонних воєн, що нинішні збройні сили ЗДА — наймогутніші у світі. Ніхто з них не зупинявся на самому тому твердженні, а кожний доказував його фактами з сучасного стану в тій ділянці збройних сил, якою він відає. Так, наприклад, подавано додаткові інформації, чому підводний човен з ракетами „Поляріс" — найвище до цього часу досягнення у військовій технології. Виявлено також, що ЗДА мають величезної нищівної сили атомові бомби такого малого типу, що їх можна перевозити навіть найменшими літаками, базованими на літаконосцях. Кларенс Л. Джонсон, один з керівників американського воєнного промислу, відзначений на тій конвенції за заслуги для воєнного летунства, перестерігав проти балакучости, яка влегшує ворогові пізнавання американських військових таємниць. Проте, вище названі й інші відповідальні керівники збройної машини та різні високі старшини, які виступали на конвенції ветеранів, напевно свідомо й пляново виявили деякі подробиці американської збройної могутности, щоб з'ясувати кремлівським володарям нісенітність їхніх чванькуватих заввар і погроз.

Щорічна конвенція американських ветеранів — це один з найповажніших політичних форумів, і тому виступають на ньому найповажніші державні мужі. Ясно, що вони минулого тижня промовляли в першу чергу до своїх слухачів і до всього американського народу. Говорячи про плянoвість і інтенсивність збросння ЗДА, вони перестерігали проти критикоманії, яка доводить до зовсім фальшивих висновків щодо дійсної сили Америки в порівнянні з силою Совєтського Союзу і яка небезпечна однаково для настроїв в народі, як і для світової ситуації. Бо в громадянстві, яке слухає щодня про занедбаність і відсталість в справі оборони країни, може зродитись почуття меншевартости, а ворог, повіривши у свою здогадну вищість, може спокуситись на заатакування Америки й штовхнення світу у катастрофу. Всі фахові промовці не залишали найменшого сумніву, що коли б Москва навіть зважилася несподівано напасти на Америку масовими літаками і ракетами, то вона не уникнула б такого відплатного удару, який знищив би її.

А втім, Ричард Ніксон не заперечуючи можливости большевицької збройної агресії, звернув увагу на те, що навіть при найбільшій власній збройній силі можна програти змаг з комуністами, якщо Америка і її союзники не матимуть дійсного уявлення про суть та небезпеку комунізму і не будуть поборювати його всюди з найбільшою енергією, послідовністю й доцільністю. Ричард Ніксон вказував на конечність плянового, впертого і повного віри у свою правду відпору комунізмові в площині духа — ідеології і світовідчування. Він вказував на приклад Куби, де комунізм знайшов корисний для себе ґрунт в тамошній нужді, і закликав до боротьби проти бідноти й відсталости у світі, найбільших союзників Москви й Пейпінґу.

Минулотижневі промови на конвенції американських ветеранів були доброю відповіддю всім малодухам у світі, які, задивлені в здогадну всесильність Москви та заслухані в ароґантні заяви її проводирів, готові знецінювати дійсну, найбільшу в світі могутність Америки.

Тріщини в Комбльоку

Основа міжнароднокомуністичної солідарности — вісь Москва - Пейпінґ — починає потрохи тріщати, а то й надламлюватися. Останні тижні виявили цілу низку фактів, які свідчать про наявність досить сильного ідеологічного напруження між обидвома цими провідними комуністичними державами, прославлюваними в комуністичній пропаґанді за їхню „дружбу і монолітність". Існуючі розбіжності між Москвою і Пейпінґом не є тільки другорядного теоретичного характеру. Вони стосуються також фундаментального для зовнішньої політики питання: яким шляхом і з допомогою яких засобів має відбутися вирішальна розгра між комунізмом і капіталізмом. Провідники китайських комуністів обстоюють неминучість збройного зудару між обидвома системами, а Москва намагається встановити зобов'язуючою для всіх країн комуністичного бльоку і всіх комуністичних партій у світі тезу про можливість перемоги комунізму також шляхом коекзистенції, з допомогою мирних засобів.

Розбіжність у поглядах на це основне питання проявилася вже давніше. Це вона була причиною загострення Москвою аґресивного курсу у відношенні до ЗДА і це заради вирівняння існуючих різниць була проголошена компромісова букарештенська декларація комуністичних партій, в якій стверджувалося, що перемога комунізму в тих чи інших країнах може бути здійснена з допомогою також і немирних засобів. Але дальші намагання Хрущова повернутися до виґідної йому „політики коекзистенції" привели до ще глибшого загострення між Москвою і Пейпінґом, до взаємних обвинувачень у догматизмі і в незгідності проголошуваних тез із... ленінським ученням. В цій дебаті одні і другі виступають, як єдиноправильні інтерпретатори вчення Леніна, але обов'язковість настанов цього вчення обстоюють частіше і завзятіше не Хрущов із своїми теоретиками, а Мао Тсе-тунґ та його ідеологи. Суперечка довкола ленінської тези про неминучість збройного зудару між комунізмом і капіталізмом дійшла вже до тієї стадії, що її винесено не тільки на сторінки провідних комуністичних органів „Правди", „Ізвєстій" і „Пейпінґського Народного Щоденника", але навіть на терен комуністичних партій всього світу, яким Москва розіслала своє становище в цій справі з обороною совєтських позицій і з гострим засудженням китайських комуністів, як догматиків, які, мовляв, неспроможні застосувати ленінське вчення до вимог сучасности. Акт одержання такого московського меморандуму підтверджують інформації з комуністичних джерел в різних країнах світу.

Московсько - пейпінґські дебати мають уже деякі практичні наслідки. З комуністичного Китаю починають масово виїздити совєтські техніки й інструктори, заявляючи про неможливість співпраці з китайськими „принципіялістами", а водночас із цим з книгарень і кіосків Москви зникли видавані т. зв. Товариством совєтсько-китайської приязни журнали „Китай" і „Дружба".

Розбіжності між Москвою та Пейпінґом дуже поважні, і провідні юґославські комуністи вважають їх за один з найважливіших політичних процесів повоєнного часу. Все ж таки ці розбіжності, хоч які глибокі, не свідчать ще про наявність реального конфлікту чи й розламу між Москвою і Пейпінґом. Факт існування їх доводить тільки, що монолітність комуністичного бльоку є дуже проблематичною справою, і що наявні тріщини можуть скорше чи пізніше поширитись в непрохідну пропасть.

55 МІЛЬЙОНІВ ЖІНОК ВИБОРЦІВ

26-го серпня 1920 року ввійшов у життя 19-ий Додаток до Конституції, який дає право голосування американським жінкам. З нагоди цих 40-их роковин знаходимо в американській пресі різні цікаві завваги.

Отож 40 років тому серед громадян, що мали право голосування, було: 27,000,000 чоловіків і 24,000,000 жінок. Нині ситуація змінилась. У цьому виборчому році тільки 52,250,000 чоловіків буде користуватися виборчим правом — поруч із 55,500,00 жінок. Правда, чоловіки політично активніші, як жінки. У 1956 році з-поміж управнених до голосування чоловіків голосувало 61%, а з-посеред жінок тільки 57.6%. Все ж 55-мільйонова армія потенціяльних жіночих голосів — це такий політичний чинник, з яким дуже рахуються всі кандидати.

Аналізуючи поставу маси жіноцтва до виборів, американська преса стверджує, що жінки не є безкритичні і, якщо керуються симпатіями-антипатіями до окремих кандидатів, то не відрізняються в цьому від чоловіків. Центральна організація американських жінок з правом голосування розсилає з-правила різним кандидатам квестіонарі з багатьма нібито невинними і суто формальними запитами, які, проте, є дуже дбайливо й по-діловому проаналізовані. Зрештою, американські жінки - виборці не різняться у своєму підході до голосування від жінок з політичними правами в усіх інших країнах. Вони консервативніші від чоловіків, глибше розуміють вагу хатнього бюджету (харчові ціни!), прив'язані більше до релігії, мають більший практичний змисл. Але їм не можна відмовити ідеалізму, а в сучасних американських виборах — читаємо — питання здібности кандидатів на президента протиставитись комуністичній загрозі цікавить жінок не менше, як чоловіків. „Мир" — це гасло, що має надзвичайну атракційну силу, але американські жінки в масі не є пацифістками, себто не визнають засади „мир за всяку ціну".

Нема сумніву, що до програ Едлі Стівенсона в двох минулих виборах поважною мірою причинились жінки: вони не люблять розведених чоловіків на видатних державних становищах, бо, — кажуть, — коли хтось не здібний тримати лад і згоду, як голова родини, то тим паче не можна йому довіряти, як голові держави. Стівенсон пробував рятувати в очах жінок свою опінію, виступаючи в товаристві своїх двох гарних синів, але брак усміхненої дружини - співробітниці при його боці був невибачним „мінусом" в очах жінок - виборців.

Цікавим буде становище жінок у цьогорічних виборах, в яких обидва кандидати на президента — люди молоді, колишні старшини, жонаті. Найактивнішими в суспільному житті з-посеред жінок цьогорічних кандидатів є дружина Ричарда Ніксона (Пат), яка разом з ним відбувала всі його дипломатичні подорожі по світу і скрізь цікавилась суспільними справами, і дружина демократичного кандидата на віце - президента — пані Л. Джансон — яка не з потреби, а з замилування працює в тексаській радіовисильні; сен. Линдон Джансон є людиною дуже багатою, хоч не може рівнятися з сен. Джаном Кеннеді, мультимільйонером. 26-річна дуже гарна дружина Джана Кеннеді палко заперечила, начебто вона всі свої сукні купувала тільки в Парижі.

Хоч американські жінки масово працюють у фабриках, установах і в різних професіях, проте вони більше як чоловіки цікавляться деталями щодо осіб кандидатів і їхніх родин.

В Республіканській і Демократичній партіях існують окремі Комітети жінок. Багато жінок ідуть в голосуванні за своїми чоловіками, але, якщо вони є „босами" в хаті, то перетягають чоловіків у користь „свого" кандидата. Але буває часто, що чоловік і дружина голосують по-різному. Від особистої культури залежить, щоб це не шкодило подружньому щастю і родинним відносинам. Хто з двох теперішніх кандидатів зуміє з'єднати собі більше жінок-виборців — дуже трудно вгадати.

ОГЛЯД ЕКОНОМІЧНИХ ПОДІЙ

Це вже останні тижні непевности в господарському житті Америки. А саме: що буде? Чи із початком осени прийде нормальне наростання економічної дії, таке питоменне для цього сезону осінніх місяців, чи може почнеться господарська обнижка (рецесія), що її вже бояться протягом кількох місяців. Звичайно вже по „Дневі Праці" економіка країни має швидко підніматися. Жнива, кінець вакаційного часу, випуск нових авт, наближення святочних дат „Дня Подяки" і Різдва Христового, перескок до зимової продукції і т. п. — позначає економічну звишку при нормальних обставинах в місяці вересні і жовтні.

Що буде? Правдоподібно, нормальне осіннє господарське наростання прийде і цього року, і розвіє побоювання та непевність. Не буде ні рецесії, ні величезного економічного розгону. „Свобода" писала на своїх сторінках уже в січні цього року, що економічний спад, мабуть, прийде, але через рік, восени 1961 року. На це є, розуміється, свої причини. Але побоювання рецесії вже тепер були дуже серйозні.

Щоб їй запобігти, Федеральна Резервова Система, займає ключеве становище на грошево - кредитовому ринку і реґулює до деякої міри фінансові обороти американського економічного життя, вже заздалегідь обнизила редисконтову стопу і вимоги банкових резерв (звільнено 600 мільйонів долярів для дій підприємства), обнижено також відсоток готівки, конечної для біржевих операцій, із 90 до 70. Резервова Система зробила це куди скоріше, як в минулих роках. В минулих роках обнижували редисконт і законні резерви щойно тоді, коли господарська обнижка вже була помітною, тепер це зроблено наперед, поки ще не було жадної певности, яким шляхом піде розвиток господарських подій. Мовляв, щоб себе забезпечити на будуче.

В минулому кредитова політика Федеральної Резервової Системи у великій мірі пристосовувалася до економічної поправи і звишки коньюнктури. Тепер полегша кредитових вимог правдоподібно не допустить до обнижки.

Але полегшення кредиту і обнижка відсотків має до деякої міри від'ємний вплив на інші сектори американського народного господарства. Відносно високі відсотки від капіталових вкладів закордоном притягають туди американські доляри і американське золото, зокрема до Англії, Німеччини, Канади, Швайцарії та Голляндії. Ми тратимо золоті резерви, і цінність доляра спадає дещо на міжнародному ринку. Це теж є залежне від непевности в ділянці міжнародних інвестицій. З одного боку в різних частинах світу наростає потреба капіталових вкладів, зокрема американських інвестицій, а з другого боку, чужинні уряди націоналізують у себе американські капітали і підприємства. І от, що виходить: американські капіталові вклади (інвестиції) наростають закордоном на — 2,500,000,000 долярів річно, тоді як Кастро націоналізує американську власність на суму більйона долярів. Америка зазнає інвестиційних втрат також у Мехіко, Венесуелі і Бразилії. На Близькому Сході доля американських нафтових компаній непевна. В Африці, зокрема в Конґо, також не все гаразд. В загальному, Канада, Південна Америка і Західня Европа є відносно добрим ринком для американського довготермінового капіталу. По суті, це ріст закордонних інвестицій в умовах поважної непевности і ризика.

Вертаючися до суто домашніх господарських справ, увага загалу концентрується у великій мірі на проблемі соціяльних реформ, що є предметом нарад Конґресу. Загально відомо, що ці справи набрали смаку міжпартійної політичної гри, тоді як вони дуже серйозні з своєї природи. Іде тут про підвищення мінімальної платні, піднесення і поширення соціяльного забезпечення і про медичну опіку для старших віком. Сенатор Джевітс з Ню Йорку підкреслив оте несмачне політиканство в цій ділянці. Соціяльні реформи прийдуть без огляду на те, республіканці чи демократи будуть при владі. Колеса історії ніхто ні задержати, ані обернути в противному напрямі не може. Біда в тому, що демократи, щоб здобути виборця, пропонують вже й дуже широкі реформи, фінансовані в першу чергу федеральним урядом, без огляду на те, скільки вони коштуватимуть і чи не матимуть якихось від'ємних наслідків, наприклад, інфляційної тенденції.

Тоді як республіканці, свідомі потреб дня, хотіли б уводити ці соціяльні реформи повільнішим темпом і у вужчому маштабі, та по змозі менше федеральними, а більше стейтовими засобами, і при меншому фінансовому тягарі податкових платників. А передусім не хотілося б республіканцям допустити до нової інфляції доляра. Вони горді з того, що задержали (до деякої міри) обнижку вартости доляра на внутрішньому ринку.

Проблема не в тому, що демократи за, а республіканці проти соціяльних реформ. Обидві партії — за реформи, зокрема за медичну опіку над старшими віком. Проблема в засобах. Але пересічний громадянин не завжди це розуміє.

Тим часом положення в різних ділянках економіки різне. Продукція сталі, що є важливим покажчиком економічної ситуації, низька. Вона на 3% менша за рівень, на якому стояла в липні-серпні 1957 року, зараз таки перед рецесією, що почалася в жовтні того року. Сталеві підприємства працюють на 56% своєї продуктивної можливости. Також будівельна індустрія в не дуже доброму стані, не зважаючи на кредитові полегші на гіпотеки (мортґеджі) і зменшення завдаткової системи (давнпеймент).

Натомість індивідуальні заробітки збільшилися на 19.7 більйона долярів у порівнянні з попереднім роком. Споживач витрачає від квітня до червня цього року на авта, меблі, харчі, репараційні послуги і т. п. на 16.8 більйона більше, як в тому самому часі рік тому. Назагал, одначе, споживач витрачає тепер більше на такі речі, як харчі, репарації та послуги, а менше на добра тривалі — того характеру, як хати, меблі, електричне устаткування і т. п. Це є некорисне явище. Тільки продаж авт сьогодні більший, як в 1959 році.

Ждемо на „День Праці" і на дальший розвиток подій.

М. Ч.

Олег Лисяк

МОКРІ СПОГАДИ

Хоч як фасцинуюче звучить цей наголовок — всетаки, ці спогади не мають нічого спільного ні з сльозами, ні з ніякою іншою „мокрою роботою". Це просто кілька фраґментів спогадів з двох останніх Крайових Змагань з плавання, які відбулися в роках 1942 і 1943 у Львові, в воєнних часах.

Варто їх нагадати, зокрема тому, що 3 і 4 вересня відбудуться на „Союзівці" (де ж би інде?) перші офіційні плавацькі змагання в ЗДА за першість СУАСТ. Оскільки мені відомо, такого типу офіційних змагань ми ще на терені ЗДА не мали. Після інших ділянок спорту, приходять (завдяки фактові збудування на „Союзівці" спортового басейну) до голосу наші представники „мокрого спорту". Але повернімся на хвилину в часи з-перед 17 і 18 років.

У 1941 році плавацьких змагань не було. Щойно прогримів фронт, перейшла перша хвиля політичних арештувань Ґестапом, і нікому в голові плавання не було. Але вже в наступному році — живий живе думає — в тиждень після Крайових Змагань з відбиванки, які відбулися у Станиславові, дійшло до Крайових Плавацьких Змагань.

Вони відбулися 22-го вересня 1942-го року (памятаю цю дату дуже добре з чисто приватних мотивів) на прикритій плавальні у Львові. Відкривав ці змагання проф. В. Кубійович, як провідник УЦК, і дуже добре памятаю його слова: „В здоровому тілі здорова душа. Вже старинні греки..." — Такими словами відкривав проф. Кубійович Крайові змагання з відбиванки тиждень перед тим у Станиславові, і тому я запамятав їх так добре.

В змаганнях брало участь велике число змагунів не лише зі Львова, але з цілого краю, з різних провінційних містечок і навіть сіл. Деякі із змагунів, які брали участь в цих змаганнях, перебувають в Америці, інші в Австралії і т. п. З „американців" брали участь, оскільки не зраджує мене пам'ять, Ю. Купчинський, Ю. Гарасим, Б. Припхан, Дз. Свистун - Каштанюк, Р. Гавриляк, як також і „вище підписаний". Змагання виграв „приписово" КЛК, здобувши чашу „Центросоюзу", яка також переїхала за океан і знаходиться в переховaнні капітана тодішньої дружини Карпатського Клюбу. На цих самих змаганнях встановив КЛК рекорд у штафеті 5 х 50 метрів.

Чергові, останні, Крайові змагання відбулися влітку 1943 року на басейні Замарстинів у Львові. Цим разом переможцем вийшов станиславівський „Черник" завдяки „фамілії" Припханів, які здобули більшість індивідуальних перших місць. КЛК зайняв друге місце.

Більшість змагунів була вже тоді у вишкільних таборах Дивізії, і тому число змагунів було вже трохи менше. Все ж таки не бракло ще деяких „ветеранів", як д-р Стефанівський, інж. Слічко, згадані вже Б. і Р. Припхани і інші. З жінок брали участь Д. Свистун, Нуна Федак-Голубович, І. Стефанівська, М. Лисяк і декілька інших, яких не згадую, з огляду на те, що залишилися вони в краю.

На еміґрації в Німеччині відбували наші змагуни кількоро змагань, з яких найважливіші були відбуті в Новому Ульмі і на критому басейні в Мюнхені, де знов появилися Припхани, Стефанівська, Целевич, дійшов Андрієвський, Чипчар та інші.

Після довгої перерви відновилась діяльність плаваків в Америці. Відбуто кількоро змагань в різних місцевостях. На „Союзівці" відбулося вже їх двоє: одні чотири роки тому на давньому басейні, і останньо на новoвідкритому великому басейні.

Ці змагання були, так би мовити, „генеральною пробою" перед змаганнями на чемпіонат СУСТА, що відбудуться в „День Праці". В них взяло участь кілька старших ветеранів, як Юрій Купчинський, д-р Целевич і інші.

Один із цих „інших" мав на цих змаганнях найбільшу приємність у своєму спортовому житті. Його власний син направ його в передбігу 50 метрів довільним стилем і увійшов до фіналу цього запливу. Чи ж це не доказ, що ми, старше покоління, добре виповнили свій обов'язок?

Змагання на „Союзівці", перша наша більша проба сил в „мокрому спорті", будуть власне цією зустріччю буйної, йдучої вперед молодости із тими, які вказували цій молоді шлях. Наші молоді друзі — тут народжені і прибулі разом з нами — повинні вийти на перші місця. Нехай вони будуть злучниками з традицією, з часами коли ми самі, старші від них, змагалися ще в Рідному Краю згідно з гаслом „Хай перемагає кращий!"

А є за що змагатися: Український Народний Союз уфундував 25 медаль для переможців індивідуальних запливів, а д-р Кузьмович дав нагороду для дружинного переможця. Фінали запливів в неділю ввечері серед фантастичної вечірньої сценерії, освітленого басейну „Союзівки". Вручання нагород переможцям відбуватиметься за „олімпійським" ритуалом, на спеціяльно збудованій степенниці, і ціле видовище повинно дати, крім спортових прикмет, також незабутні враження для глядачів.

Хай перемагають і здобувають нагороди — і хай дорожать ними так, як ми дорожимо тими трофеями, які через бурі й негоди війни занесли разом з собою на Нову Землю. Може колись молоді переможці з „Союзівки" матимуть щастя принести здобуті тут ними нагороди туди, де ми, старші, змагалися востаннє, в 1943 році на Рідній Землі, — щоб показати своїм, що ми тут часу не прогайнували.

На старт, молоді друзі, і — „хай перемагає кращий".

РЕСПУБЛІКАНЦІ І ДЕМОКРАТИ ВІДЗНАЧИЛИ 52-РІЧЧЯ СЕН. ДЖАНСОНА

Вашингтон. — 27-го серпня республіканські й демократичні сенатори відзначили 52-річчя з дня народження провідника демократичної більшости в Сенаті і кандидата на віце-президента сен. Линдона Б. Джансона. Від демократів промовляв сен. Майк Мансфілд, а від республіканців сен. Еверет МекКінлі Дірксен; вони обидва хвалили Джансона, який дякував їм, кажучи, що високо цінить слова признання від обидвох партій.

Софія Дорожинська-Теслюк

ОСТАННІЙ ВІДПУСТ В ТУРКОВИЧАХ НА ХОЛМЩИНІ

Рік 1938-ий. Повільною ходою посувається поїзд зі станції Угнів - Заставє по лінії вузькоторівки Угнів — Грубешів. Наша групка в числі восьми осіб зайняла місця в малому вагонику і з зацікавленням приглядалася мальовничим околицям. Дехто перший раз їхав в цьому напрямі. Дорога наша була до Туркович, де щороку 15-го липня в день „Положенія Риз Пресвятої Богородиці" відбувався відпуст. В тому році мав бути великий маніфестаційний здвиг проти руйнування Польщею православних церков. Крім цього хотіли ми бачити, як виглядали зруйновані церкви, бо з жахливих оповідань холмщан тяжко було зорієнтуватись.

Минули ми лани широкополі і в'їхали в старий Угнівський ліс. Тяжке дихання льокомотиви глухо й таємничо відбивалося в глибині лісу. Недалеко, на узліссі стояв фільварок. Біля фільварку по поляні походжало стадо бажантів. І знову лани, лани... Переїхали ми попри село Губин, на галицько-холмській границі, і під вечір доїхали до Лащева. Там заночували, бо щойно ранком могли дістати сполучення до Туркович.

Заїхали ми до знайомих, панства Ю. Господарі дому люди молоді, мішане подружжя: пан Ю. поляк, Марусенька — українка, православна. Мали двоє гарних діточок: дівчинку 8-10 років і хлопчика років на шість. Мова в хаті була українська. Гостям вони дуже зраділи і вітали нас, чим хата була багата. А була вона таки багата.

Під час вечері головною темою було руйнування церков. Пан Ю. сумним і стишеним голосом оповідав нам, як виглядає зруйнована церква в Лащеві. Він, хоч поляк тяжко переживав це разом із своєю Марусею.

По вечері господар дому взяв мандоліну й легко вдарив пальцями по струнах. Батько-поляк і донька-українка заспівали сумної пісні:

> На Україні висока могила,
> На могилі червона калина,
> На калині чорний ворон
> кряче,
> На могилі дівчинонька
> плаче.
> Ще недавно сиротою стала,
> А вже стільки горенька
> зазнала...

В очах Марусі появилися сльози, бо й сама вона була сиротою.

Врешті прийшла година на відпочинок. Господарі почали клопотатися, де б нам дати найкращий нічліг. А що вісім осіб в хаті тяжко було примістити, пан Ю. запропонував нам сіно в стодолі, на що ми дуже радо погодилися. Бо чи ж може бути кращий нічліг?

Другого дня раненько залишили ми гостинну хату і під проводом панства Ю. пішли оглядати зруйновану церкву.

Вид був жахливий: у звалищах дерев'яної церкви валялися побиті, поламані образи святих і подерті хоругви. Біля звалищ на цвинтарі стояла розбита домовина з тлінними останками священика, викинена з гробівця. Сутана була ще в доброму стані, і виглядало, що священик помер недавно. Тяжко було погодитись з дійсністю.

Попрощались ми з панством Ю. і першим поїздом-ліліпутом виїхали до Туркович. Дорога вже недалека. Перестанок у полі, недалеко гостиниця й церкви. Вийшли ми на гостинець, і стежечкою через цвинтар попрямували до церкви. Вже при вході на цвинтар побачили гуртки людей, що оточили своїх священиків. Ми підійшли до одного з тих гуртків. Плакали парохіяни, плакали й бездомні священики. Старенький, сиволосий селянин із сльозами на очах звернувся до свого священика: „Батеньку любий наш, може скоро вже прийдеться мені прощатися з цим світом, хто ж відпровадить мене в далеку, незнану дорогу?". Не чула я відповіді пан-отця, бо приспішила кроку, наздоганяючи своє товариство.

Церква була невеличка, ніби каплиця, побудована тимчасово на полі, подарованому парафії якимсь добродієм. На вівтарі образ Пречистої Богородиці. Священики приготовлялись до Богослужби, інші сповідали вірних. Було їх багато. Народу прибувало щораз більше. Мабуть, ціла Холмщина згуртувалася, щоб востаннє віддати поклін Пречистій Богородиці.

Велика маса народу приступила до сповіді й Святого Причастя. Всі священики причащали. По Службі Божій, як і щороку, рушила процесія з водосвяттєм на ріку біля старого монастиря, який польська влада вже давніше забрала. Беремо й ми участь в процесії. По дорозі чуємо розмови про насильства поляків. Чую, як одна жінка говорить до другої: „Поляки хочуть, щоб я до косцьола ходила, а я не піду!"

По водосвятії процесія тією самою дорогою верталася до церкви. Коли минули монастир, побачили хлопців, що бігли назустріч з розпачливими словами: „Зі староства приїхали нашу церкву руйнувати!". Зчинився крик. З маси народу виступили всі чоловіки, парубки і побігли до церкви. Чути голоси розпачу й грозьби: „Хто посміє зблизитися до церкви, порубаємо голови сокирами!"

Процесія повільно посувалася вперед, і ось ми знову в церкві. Далеко на гостинці стояло авто з представниками польського староства. Ніхто з них не посмів підійти до церкви.

З наболілим серцем останнім поїздом виїхали ми до Угнова. В короткому часі оповідали мені холмщани, що також і цю церковцю в Турковичах поляки зруйнували.

ПРОТОКОЛ

З НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЯКЕ ВІДБУЛОСЯ В ДНЯХ 16-го ДО 20-го ТРАВНЯ 1960 Р., В КІНГ ЕДВАРД ГОТЕЛЮ В ТОРОНТІ, КАНАДА

(3)

Звіт головного секретаря Я. Падоха

(Продовження)

ПОЧЕСНА ЛИСТА ВІДДІЛІВ,
що виконали і перевиконали свої квоти нових членів

Число Відділу	Місцевість	квота	Присднано членів
14	Нюарк, Н.Дж.	30	37
15	Вашингтон, Д.К.	10	13
16	Спрінґ Валі, Н.Й.	8	15
22	Шикаґо, Ілл.	10	27
25	Джерзі Сіті, Н.Дж.	20	56
35	Шикаґо, Ілл.	50	52
42	Пассейк, Н.Дж.	32	71
53	Піттсбурґ, Па.	10	10
78	Майнерсвіл, Па.	5	27
83	Филаделфія, Па.	35	52
100	Ґері, Інд.	10	10
120	Аликвиппа Па.	25	29
121	Ром, Н.Й.	18	26
141	Лінколн, Небр.	8	44
147	Аллентавн, Па.	45	46
153	Филаделфія, Па.	120	155
168	Перт Амбой, Н.Дж.	16	16
177	Провіденс, Р.Ай.	10	21
189	Филаделфія, Па.	30	77
191	Трой, Н.Й.	50	55
192	Геркімер, Н.Й.	15	23
194	Ню Йорк, Н.Й.	50	81
203	Ню Йорк, Н.Й.	5	7
221	Шикаґо, Ілл.	126	133
226	Денвер, Коло.	7	23
239	Филаделфія, Па.	22	23
257	Лос Анджелес, Кал.	16	28
271	Елмайра, Н.Й.	20	20
284	Іст Ст. Люїс, Ілл.	10	77
293	Бруклин, Н.Й.	15	23
305	Магоной Сіті, Па.	16	16
317	Сиракюз, Н.Й.	10	11
323	Кансас Сіті, Кан.	10	23
325	Бруклин, Н.Й.	40	40
327	Гемпстед, Н.Й.	20	27
328	Клівленд, Огайо	10	13
341	Віндзор, Онт.	25	29
343	Рочестер, Н.Й.	18	23
345	Міннеаполіс, Мінн.	100	143
347	Мілвил, Н.Дж.	13	14
349	Менвил, Н.Дж.	6	8
350	Стемфорд, Конн.	15	26
355	Ст. Джозеф, Мо.	10	19
356	Омага, Небр.	20	68
358	Клівленд, Огайо	13	15
362	Брістол, Па.	14	17
371	Нюарк, Н.Дж.	24	27
374	Бостон, Масс.	20	20
376	Люблин, Віск.	5	7
379	Шикаґо, Ілл.	75	87
387	Вілліментик, Конн.	8	9
397	Филаделфія, Па.	35	40
418	Торонто, Онт.	6	10
423	Шикаґо, Ілл.	127	143
427	Ст. Кетринс, Онт.	25	30
439	Садбирі, Онт.	22	34
446	Кіркленд Лейк, Онт.	5	7
447	Монтреал, Кв.	5	6
453	Торонто, Онт.	5	7
466	Брентфорд, Онт.	8	10
468	Наяґра он Лейк, Онт.	8	16
470	Лонґ Бренч, Онт.	5	8
471	Монтреал, Кв.	40	93
479	Филаделфія, Па.	5	6
484	Ютика, Н.Й.	35	35
486	Сан Франсіско, Кал.	5	7
495	Вінніпеґ, Ман.	10	32
498	Ванкувер, Б.К.	10	10
502	Гаффорд, Саск.	5	5

Повчаючою є статистика Відділів і їх активности в кампанії. На її основі можна спирати майбутні акції та робити прогнози щодо дальшого росту членства УНСоюзу. Відсоток Відділів, які вповні виконали свої квоти або їх перевищили, невеликий і нерадісний, бо тільки 14. Разом з Відділами, які виконали половину або більше квоти, цей відсоток збільшиться до 35, отже дещо більше як одна третина всіх Відділів виявили належну активність в кампанії. Дальших 37% Відділів здобули менше, як половину квоти, а 28% Відділів не здобули ні одного члена. Хоч цей відсоток куди кращий, як попередніми роками, коли бувало 40% Відділів не виявляли ніякої організаційної активности, все ж образ, який дає нам ця таблиця, має нерадісну вимову. Бо чи можна повірити, що 130 Відділів УНСоюзу не мали змоги за цілий рік, і до того ще ювілейний рік, здобути ані ододного нового члена? Напевно були такі Відділи, але вони були рідкими вийнятками. Інші ж не доклали своїх рук до зготовання ювілейного дару Батькові Союзові, хоч повинні були це зробити. Треба сподіватися, що вони виконають цей свій обов'язок, хоч і спізнено, в цім і наступних роках.

Поміж особливо заслуженими Відділами велика є трійка невеликих Відділів, які примістилися в невеликих українських громадах, а саме Вдділ ч. 284 Іст Ст. Луіс у стейті Іллиной, секретарем якого є І. Василюка, Відділ ч. 141 в Линколн, Небраска, секретарем якого є М. Воробець, та Відділ ч. 78 в Майнерсвил в Пенсилвенії, секретарем якого є І. Петрунцьо. Ці невеличкі Відділи на сотні відсотків перевищили свій ювілейний обов'язок і за це належиться їм велике признання.

Поміж Відділами, які придбали сто чи більше членів, знайшлися старі чемпіони: 153 з Филаделфії, 432 з Торонта, 345 з Міннеаполісу, 423, 221 і 131 з Шикаґо. Окреме признання належиться Відділам з Шикаґо, яких аж три знайшлися поміж шістьма „соткарями" нашої кампанії.

На кінець слід віддати належне поодиноким особам, які причинилися найбільше до успіху в нашій ювілейній кампанії. Подані нижче табелі показують першунів цієї кампанії у всіх трьох групах наших організаторів так, як їх поділила ухвала Головного Уряду на своєму річному засіданні в минулому році. Окремо вміщено список наших жінок-чемпіонів, які заслужили на особливу подяку за свій великий уділ в нашім успіху. При цьому варто завважати, що відсоток жіноцтва в УНСоюзі багато більший, як відсоток жіноцтва в усіх американських забезпеченевих організаціях. Традиція УНСоюзу каже, що й участь жіноцтва в активній союзовій праці все була дуже визначна, і від жіноцтва завжди багато залежав успіх чи невдача наших загальних акцій. Можемо з приємністю ствердити, що в минулому році наше союзове жіноцтво виявило значне збільшення активности. Дай Боже, щоб це було постійне явище.

ПЕРШУНИ ЮВІЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ

ВІДДІЛОВІ ОРГАНІЗАТОРИ

Ч.П.	Прізвище	Ч. Відділу	Місцевість	Присднав членів
1.	Т. Шпікула	221	Шикаґо, Ілл.	129
2.	С. Куропась	423	Шикаґо, Ілл.	110
3.	М. Семків	379	Шикаґо, Ілл.	85
4.	І. Василюка	284	Іст Ст. Люїс, Ілл.	77
5.	В. Цимбала	471	Монтреал Кв.	57
6.	П. Пуцило	35	Шикаґо, Ілл.	55
7.	П. Головачук	42	Пассейк, Н. Дж.	55
8.	І. Зазворський	147	Аллентавн, Па.	46
9.	В. Крушельницький	94	Дітройт, Міш.	45
10.	В. Никифорук	194	Ню Йорк, Н.Й.	40
11.	М. Отрок	14	Нюарк, Н.Дж.	37
11.	Квітка Стецюк	25	Джерзі Сіті, Н.Дж.	37
13.	А. Джула	161	Ембридж, Па.	35
14.	С. Гавриш	83	Филаделфія, Па.	33
15.	В. Гасій	204	Ню Йорк, Н.Й.	31
15.	В. Гавриляк	316	Рочестер, Н.Й.	31
17.	І. Будняк	155	Перт Амбой, Н.Дж.	29
18.	В. Рефт	120	Аликвиппа, Па.	29
19.	М. Рубич	39	Сиракюз, Н.Й.	27
19.	І. Петрунцьо	78	Майнерсвил, Па.	27
19.	В. Квас	88	Кергонксон, Н.Й.	27
19.	А. Копистянський	327	Гемпстед, Н.Й.	27
23.	Олена Олек-Олексик	22	Шикаґо, Ілл.	26
23.	О. Ґадз	121	Ром, Н.Й.	26
23.	В. Цюпа	325	Ню Йорк, Н.Й.	26
23.	д-р В. Палідвор	350	Стемфорд, Конн.	26
27.	М. Сеник	45	Филаделфія, Па.	25
27.	М. Галькевич	59	Стретфорд, Конн.	25
27.	В. Гафткович	277	Гартфорд, Конн.	25
27.	П. Федик	292	Дітройт, Міш.	25
27.	М. Воробець	356	Омага, Небр.	25
27.	Софія Брезіцька	414	Ню Гейвен, Конн.	25

СПЕЦІЯЛЬНІ ОРГАНІЗАТОРИ

Ч.П.	Прізвище	Ч. Відділу	Місцевість	Присднав членів
1.	І. Одежинський	153	Филаделфія, Па.	157
2.	Б. Зорич	432	Торонто, Онт.	138
3.	В. Запаранюк	484	Ютика, Н.Й.	80
4.	П. Котельницький	189	Филаделфія, Па.	76
5.	В. Колодій	191	Трой, Н.Й.	56

ПОСТІЙНІ ОРГАНІЗАТОРИ

Ч.П.	Прізвище	Місцевість	Присднав членів
1.	М. Дербуш	Міннеаполіс, Мінн.	303
2.	І. Скочиляс	Филаделфія, Па.	282
3.	М. Ткачук	Шикаґо, Ілл.	142
4.	В. Коссар	Вінніпеґ, Ман.	125
5.	М. Сенчишак	Шикаґо, Ілл.	103

ЖІНКИ-ЧЕМПІОНИ ЮВІЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ

Ч.П.	Прізвище	Ч. Відділу	Місцевість	Присднала членів
1.	Квітка Стецюк	25	Джерзі Сіті, Н.Дж.	37
2.	Олена Олек-Олексик	22	Шикаґо, Ілл.	26
3.	Софія Брезіцька	414	Ню Гейвен, Конн.	25
4.	Іванка Подола	125	Шикаґо, Ілл.	18
5.	Стефанія Боганик	334	Клівленд, Огайо	16
6.	Олена Штогрин	397	Филаделфія, Па.	13
7.	Ольга Недошитко	256	Рівергед, Н.Й.	12
7.	Марія Демидчук	293	Бруклин, Н.Й.	12
7.	Марія Сверида	343	Рочестер, Н.Й.	12
10.	Іванна Гірко	358	Клівленд, Огайо	10

Як бачимо вгорі, поміж відділовими організаторами-першунами знайшлися головний радний Т. Шпікула, головний контролер інж. С. Куропась, і секретар М. Семків. В групі спеціяльних організаторів першими трьома є головні радні І. Одежинський і Б. Зорич та секретар В. Запаранюк з Ютики. Поміж постійними організаторами на перший плян виступили М. Дербуш, мґр. І. Скочиляс і М. Ткачук.

Між жінками, які дуже оживили нашу ювілейну кампанію, визначилася передусім секретарка 25 Відділу Квітка Стецюк, а за нею примістилася — секретарка 22 Відділу Олена Олек-Олексик та предсідниця 414 Відділу Софія Брезіцька.

Коли в 1958 році на почесній листі переможців, які здобули бодай 25 членів, знайшлося 21 осіб, в 1959 р. їх вже було 35. Вгорі їх імена і обличчя.

Підсумовуючи вислід ювілейної кампанії, слід ствердити, що, коли залишити поза колом нашої уваги декілька років безприкладного збільшення членства з припливом нової нашої іміґрації після останньої війни, тобто роки 1949-1952, цей рік є найкращим під оглядом побільшення числа членів УНСоюзу. Щодо загального числа здобутих членів, він був найкращим від 1953 р. В тому році, хоч число здобутих членів (4,682) було менше від загального числа членів здобутих в 1959 р. (4,998), все ж число збільшення загалу союзового членства було в 1953 р. більше (1,727), ніж в останнім році (1,423) з причин, які були згадані вище.

Ці числа найкраще порівняти на таблиці, поданій внизу.

РІСТ ЧЛЕНІВ ЗА ОСТАННЄ ДЕСЯТИЛІТТЯ

Рік	Число нових членів	Чистий приріст
1950	8,710	5,511
1951	7,313	4,270
1952	5,738	2,704
1953	4,682	1,727
1954	3,426	252
1955	3,490	530
1956	3,343	179
1957	4,430	1,256
1958	3,727	299
1959	4,998	1,423
Разом	49,857	18,151

Стан членів УНС з 1 січня 1950 року	56,009
Чистий приріст членства за 10 років	18,151
Стан членів УНСоюзу з 31-го грудня 1959 року	**74,160**

Варто підмітити, що в 1959 р. 1,630 членів, тобто 32% всіх членів, зорганізували наші постійні та спеціяльні організатори, з чого самих дев'ять постійних організаторів здобуло 1,028 членів, отже 20% всіх придбаних членів. Ці числа показують вагу наших постійних організаторів у вдержанні та збільшенні числа союзового членства. Два відсотки цих організаторів (у порівнянні до числа Відділів і їх організаторів) придбало для УНСоюзу 20 відсотків всіх нових членів у 1959 році. Це число подвоїться, коли з названої кількости організаторів (9) відрахувати сезонових і тих, які скоро залишили працю чи щойно почали працювати під кінець кампанії.

Справедливість вимагає, щоб, даючи точний огляд нашої ювілейної кампанії, спом'янули не злим, тихим словом членів Головного Уряду УНСоюзу, більшість яких дуже активно працювали під час кампанії, а значне число яких стало її чемпіонами. Їх легко відшукати між світлинами наших ювілейних чемпіонів. Може варто при цьому завважити, що не всі вони подавали свої імена при своїх успіхах. Радісно підкреслити цей факт, бо що є цінніше, як ствердити, що Головний Уряд не обмежувався репрезентацією та керівництвом союзовими справами і акціями, але переводив їх нарівні із союзовим загалом.

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН І АНАЛІЗА ЧЛЕНСТВА

Після вступної таблиці, яка показує загальний рух членів у звітовому періоді, тобто прибутки й убутки членів, та після можливо точного справоздання з минулорічної кампанії, яке має не тільки ретроспективне значення, але й вказує шляхи на будуче, наводимо внизу ряд таблиць, які дають загальний образ стану членства на прикінці 1959 р. Коли таблиці, які відносяться до кампанії, мають динамічний характер, ті таблиці, що внизу крім деяких, мають характер статичний. Вони показують стан з кінцем звітового року і, там де слід, порівнюють його зі станом членства в попередніх роках.

Першими у цій серії таблиць є дві порівняльні таблиці, які показують, як росло членство за останніх сім років і як збільшувалася сума його забезпечення. Тут особливо цікаво підмітити постійний зріст пересічної суми забезпечення нових членів, яка за тих сім років збільшилася на 30 відсотків. Коли пересічна висота грамоти членів, що забезпечилася в УНСоюзі в 1953 р., була 691 долярів, то ця сума в 1959 р. вже виносила 901 долярів. Це порівняння показує, що хоч поволі, зростає серед нашої громади зрозуміння вартости правдивого, не лише номінального, життьового забезпечення.

НОВІ ЧЛЕНИ ТА ЇХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПО РОКАМ

Рік	Число нових чл..	Їх сума забезп	Пересічна сума заб.
1953	4,682	$3,235,929	$691
1954	3,426	2,491,299	727
1955	3,490	2,783,500	797
1956	3,343	2,614,500	872
1957	4,430	3,547,000	800
1958	3,727	3,306,000	887
1959	4,998	4,505,500	901

ЗАГАЛ ЧЛЕНІВ ТА ЇХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПО РОКАМ

Рік	Число членів	Їх сума забезп.	Пересічна сума заб.
1953	70,221	$ 48,069,733	$ 684
1954	70,473	48,600,387	689
1955	71,003	49,580,309	698
1956	71,182	50,356,954	707
1957	72,438	51,830,257	715
1958	72,737	52,793,753	725
1959	74,160	54,749,205	738*

* Тому, що з 74,160 були 2,568 додаткові грамоти (подвійні грамоти цих самих членів), справжня пересічна сума забезпечення члена в 1959 році виносить $ 764.00

Не без інтересу для пізнання загального стану союзового членства і, що не менше важливе, для плянування на будуче, є зіставлення членства по відділам (департаментам), на які воно поділене, по клясам забезпечення й по висоті забезпечення.

Раніше були замітки про популярність кляс під цю пору, тобто серед нових членів. Тут показаний загальний стан загалу членів, який виявляє, що найбільш поширеною клясою забезпечення серед старших членів є кляса W, яка розтягає забезпечення членів на все життя, а серед молоді кляса Е-20, тобто вивінувальне забезпечення на 20 років.

Нижче подані таблиці показують, що УНСоюз мав під кінець 1959 р. всіх 79,199 членів. З того числа 74,160 активних членів, тобто таких, які платять вкладки й користають з усіх членських прав, та 5,039 неактивних, які або сплатили вже свої вкладки або, переставши їх передчасно платити, були перенесені на продовжене часове забезпечення. Цих останніх є всього 6.3 відсотка.

Введена в другій половині 1958 р. реасекурація поволі розвивається. З кінцем минулого року вона досягла 196 членів, на кругло півмільйона забезпечення. З неї користають головним чином старші члени, з-правила після 60-го року життя.

Сума 15,201 забезпечених подвійно на випадок акцидентової смерти замала, як на користь, що дає це додаткове забезпечення, зокрема при постійно зростаючій смертності від випадків. Невеличка доплата, яку побирається від цього забезпечення, повинна дорадити нашим членам більше користати з цього забезпечення, зокрема, коли брати до уваги, що назагал наші члени забезпечені занизько.

ПЕРЕДОВІ ЗМАГУНИ ЗА РІСТ І РОЗВИТОК ТА КРАЩЕ МАЙБУТНЄ УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ В АМЕРИЦІ І КАНАДІ

Портрети найуспішніших учасників ювілейної організаційної кампанії Українського Народного Союзу для відзначення його 65-річчя в 1959 році.

Одежинський Филаделфія (157)*

Б. Зорич Торонто (138)

Т. Шпікула Шикаґо (129)

С. Куропась Шикаґо (110)

М. Семків Шикаґо (85)

В. Запаранюк Ютика (80)

І. Василюка Ст. Луїс (77)

Котельницький Филаделфія (76)

В. Цимбала Монтреал (57)

П. Пуцило Шикаґо (55)

В. Колодій Трой (55)

П. Головачук Пассейк (55)

Зазворський Алентавн (46)

Крушельницький Дітройт (45)

В. Никифорук Ню Йорк (40)

М. Отрок Нюарк (37)

К. Стецюк Джерзі Сіті (37)

А. Джула Ембридж (35)

С. Гавриш Филаделфія (33)

В. Гасій Ню Йорк (31)

В. Гавриляк Рочестер (31)

І. Будняк Перт Амбой (29)

В. Рефт Еликвиппа (29)

І. Петрунцьо Майнервил (27)

В Квас Кергонксон (27)

О. О.-Олексик Шикаґо (26)

О. Ґадз Ром, Н.Й. (26)

В. Цюпа Бруклин (26)

В. Палідвор Стемфорд (26)

М. Галькевич Стретфорд (25)

В. Гафткович Гартфорд (25)

До переможців ще належать: М. Рубич (Сиракюз - 27 чл.), А. Копистянський (Гемпстед - 27 чл.), і М. Сеник (Филаделфія - 25 чл.).

*) Кількість присднаних в кампанії нових членів.

П. Федик Дітройт (25)

М. Воробець Омага (25)

С. Брезіцька Ню Гейвен (25)

ПОСТІЙНІ ОРГАНІЗАТОРИ УНС

(До них належать ще: М. Ткачук, що присднав 142 нові члени і М. Сенчишак, що здобув 103 чл.)

М. Дербуш (303)

І. Скочиляс (282)

В. Коссар (125)

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ЧИСЛА ЧЛЕНІВ ТА ЇХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(Стан з 31-го грудня 1959 р.)

	Ч. членів (грамот)	Сума забезпечення
Активні члени молодечого відділу	24,472	$16,277,730
Активні члени відділу дорослих	49,688	38,471,475
Неактивні члени, які сплатили вкладки	2,994	2,076,218
Неактивні члени на безплатному продовженні забезпечення	2,045	1,296,558
Разом	79,199	$58,121,981
З того числа реасекуровано 196 членів на		$ 271,785
Плюс подвійне забезпечення цих самих членів на		220,000
Разом реасекурованих 196 членів на		$ 491,785
Додаткові забезпечення: Подвійно забезпечені на випадок смерти внаслідок нещасливого випадку:		
Активні члени	15,147	$12,389,500
Неактивні члени кл Р.	54	43,000
Разом	15,201	$12,432,500
Члени мол. відділу з забезпеченням на платника	2,468	$ 2,026,000

ЗАГАЛ ЧЛЕНІВ ПО КЛЯСАМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(Стан з 31-го грудня 1959 р.)

Молодечий відділ:

Кляса	Число членів	Їх сума забезпечення
I	2,362	$ 1,361,000
II (P-70)	442	160,000
III (E-16)	561	56,100
P-20	8,058	5,702,500
E-20	9,243	6,052,250
E-18	3,654	2,844,500
P-65	83	58,000
E-65	69	43,000
Разом	24,472	$16,277,730

Відділ дорослих:

Кляса	Число членів	Їх сума забезпечення
W & T	20,282	$15,704,725
O (P-70)	566	406,000
P-20	16,015	12,389,750
E-20	11,410	8,473,000
P-65	558	509,000
E-65	118	774,000
DP	118	215,000
Разом	49,688	$38,471,475
Разом в обох відділах	74,160	$54,749,205

Нижче подані таблиці показують розподіл членів та Відділів, у яких вони гуртуються, по стейтам, округам і більшим осередкам союзового життя. Під оглядом числа членів і забезпечення та числа Відділів, все ще на першому місці стоїть Пенсилвенія, але її першенству дуже загрожує Ню Йорк. УНСоюз дальше діє в 27 стейтах, дистрикті Коломбія та в 6 провінціях Канади. Відділи розміщені в 32 округах, в яких не всі ще зорганізовані й чинні. 17 Відділів взагалі не мають змоги належати до округи з уваги на своє віддалення від інших Відділів. Щодо більших скупчень союзового членства, то під цю пору налічуємо 47 місцевостей, в яких є бодай 300 членів УНСоюзу.

ЗАГАЛ ЧЛЕНІВ ПО СТЕЙТАМ ТА ПРОВІНЦІЯМ

(Стан з 31-го грудня 1959)

Ч. П.	Стейт, провінція	Ч. членів	Їх сума забезп.	Ч. Відділів
1	Pennsylvania	16,151	$ 12,148,226	148
2	New York	15,445	11,020,619	80
3	Illinois	8,667	6,013,682	31
4	New Jersey	8,257	6,117,016	58
5	Ohio	6,127	4,651,367	28
6	Ontario, Can.	4,688	3,681,300	27
7	Michigan	3,372	2,609,776	9
8	Connecticut	3,037	2,161,263	20
9	Massachussets	1,353	868,984	12
10	Quebec, Can.	1,124	900,750	8
11	Minnesota	842	677,217	4
12	Rhode Island	806	615,476	7
13	Maryland	768	584,466	7
14	Missouri	506	366,699	5
15	Indiana	369	267,500	6
16	Manitoba, Can.	341	317,500	3
17	Nebraska	310	212,000	2
18	Delaware	278	203,190	2
19	California	240	168,150	2
20	Alberta, Can.	205	223,000	3
21	W. Virginia	196	126,824	3
22	Wisconsin	177	125,500	2
23	Kansas	147	107,350	2
24	New Hampshire	130	107,750	1
25	Br. Columbia, Can.	119	110,500	2
26	Saskatchewan, Can.	115	114,500	4
27	Distr. of Columbia	106	73,500	1
28	Colorado	97	71,500	1
29	Florida	76	50,250	1
30	North Dakota	26	13,250	1
31	Arizona	22	15,500	1
32	Washington	20	12,000	1
33	Oregon	20	9,100	1
34	Wyoming	5	3,500	1
	Разом	74,160	$ 54,749,205	484

ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО ЧЛЕНІВ ТА ВІДДІЛІВ ПО МІСТАМ

(Стан з 31-го грудня 1959)

(Подані міста з числом понад 300 членів)

Ч. п.	Місто	Число членів	Ч. Відділів
1	Chicago, Ill.	7,874	19
2	New York, N. Y.	6,141	26
3	Philadlephia, Pa.	4,028	17
4	Cleveland, Ohio	3,425	10
5	Detroit, Mich.	3,306	7
6	Rochester, N.Y.	2,500	9
7	Toronto, Ont.	2,248	7
8	Newark, N. J.	1,779	9
9	Jersey City, N. J.	1,589	9
10	Montreal, Que.	1,106	7
11	Youngstown, Ohio	1,104	4
12	Buffalo, N. Y.	1,093	3
13	Chester, Pa.	964	4
14	Elizabeth, N. J.	830	5
15	Pert Amboy, N. J.	768	3
16	Ambridge, Pa.	763	3
17	Boston, Mass.	718	3
18	Hartford, Conn.	702	2
19	Syracuse, N. Y.	690	2
20	Minneapolis, Minn.	682	2
21	New Haven, Conn.	625	2
22	Pittsburgh, Pa.	565	4
23	Allentown, Pa.	555	2
24	Ford City, Pa.	516	1
25	Passaic, N. J.	510	2
26	Auburn, N. Y.	485	3
27	Bayonne, N. J.	471	3
28	Utica, N. Y.	439	2
29	Woonsocket, R. I.	422	2
30	Bridgeport, Conn.	415	1
31	Baltimore, Md.	412	3
32	Scranton, Pa.	409	7
33	Trenton, N. J.	384	2
34	Wilkes Barre, Pa.	384	4
35	Olyphant, Pa.	373	5
36	Akron, Ohio	372	2
37	Curtis Bay, Md.	365	3
38	Troy, N. Y.	353	1
39	Amsterdam, N. Y.	335	1
40	Yonkers, N.Y.	333	1
41	Winnipeg, Man.	325	2
42	Windsor, Ont.	325	1
43	Campbell, Ohio	318	2
44	Aliquippa, Pa.	316	1
45	Fort William, Ont.	314	1
46	Carnegie, Pa.	303	5
47	St. Louis, Mo.	301	3

ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО ЧЛЕНІВ ТА ВІДДІЛІВ ПООД. ОКРУГ

(Стан з 31-го грудня 1959)

Ч.п.	Осідок Округи	Число членів Дорослих	Молоді	Разом	Число Відділів
1.	Chicago, Ill.	5,798	3,050	8,848	34
2	New Bork, N.Y.	5,281	2,283	7,564	38
3	Philadelphia, Pa.	4,526	2,310	6,836	36
4	Toronto, Ont.	2,531	1,689	4,220	22
5	Detroit, Mich.	2,697	1,501	4,198	16
6	Cleveland, Ohio	2,743	1,413	4,156	16
7	Pittsburgh, Pa.	2,384	868	3,252	33
8	New Haven, Conn.	2,017	1,018	3,035	20
9	Rochester, N. Y.	2,005	986	2,991	9
10	Newark, N. J.	2,104	816	2,920	18
11	Frackville, Pa.	1,472	611	2,983	23
12	Jersey City, N. J.	1,409	651	2,060	12
13	Youngstown, Ohio	1,100	592	1,692	10
14	Utica, N. Y.	1,125	563	1,688	9
15	Minneapolis, Minn.	970	682	1,652	12
16	Perth Amboy, N. J.	1,139	449	1,588	15
17	Allentown, Pa.	1,122	405	1,527	13
18	Buffalo, N. Y.	1,023	493	1,516	10
19	Troy, N. Y.	827	483	1,310	7
20	Montreal, Que.	687	460	1,147	9
21	Scranton, Pa.	805	221	1,026	22
22	Passaic, N. J.	673	274	947	7
23	Boston, Mass.	547	365	912	5
24	Baltimore, Md.	585	307	892	8
25	Woonsocket, R. I.	613	257	870	9
26	Ford City, Pa.	513	332	845	6
27	Wilkes Barre, Pa.	568	197	765	9
28	Elmira, Pa.	378	227	605	5
29	St. Louis, Mo.	372	199	571	8
30	Springfield, Mass.	361	145	506	6
31	Smithmill, Pa.	282	149	431	12
32	Winnipeg, Man.	229	148	377	4
	Необ'єдн. в окр. Відд.	802	328	1,130	17
	Разом	49,688	24,472	74,160	484

Кінцеві табелі представляють пересічну суму забезпечення членів по стейтам й стать членів. Вони виявляють давно відоме дивне явище, що канадійські українці, хоч їх життєвий рівень й їх зарібки є куди нижчі від тих, що їх мають українці в ЗДА, куди більше цінять забезпечення й забезпечуються на суми далеко вищі від членів в ЗДА. Потішаючим фактом є той, що й тут й там що-року збільшається висота забезпечення нових членів, крім деяких винятків, як напр. обниження пересічної суми забезпечення в 1959 р. в Альберті, Дистрикті Коломбія та в деяких мало активних стейтах. Найкраще під цим оглядом у ЗДА стоять стейти Ню Гемпшир, Міннесота та Мишиґен. В 1959 р. пересічна сума забезпечення нових членів перейшла 900 дол.

ПЕРЕСІЧНА СУМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЧЛЕНІВ ПО СТЕЙТАМ

Ч. п.	Стейт, провінція	Пересічна сума забезпечення Всіх членів	Нових членів 1959
1	Alberta, Can.	$ 1,098	$ 920
2	Saskatchewan, Can.	995	1,666
3	Manitoba, Can.	931	1,142
4	Br. Columbia, Can.	928	954
5	New Hampshire	830	1,166
6	Minnesota	804	988
7	Quebec, Can.	801	1,062
8	Ontario, Can.	785	1,236
9	Michigan	774	1,326
10	Rhode Island	763	957
11	Ohio	759	925
12	Pennsylvania	752	821
13	Maryland	743	897
14	New Jersey	740	877
15	Colorado	737	934
16	Delaware	730	1,000
17	Kansas	727	788
18	Missouri	725	760
19	Indiana	724	894
20	New York	713	865
21	Connecticut	711	832
22	Wisconsin	709	777
23	Arizona	704	—
24	California	700	1,100
25	Wyoming	700	—
26	Illinois	693	772
27	District of Col.	693	615
28	Nebraska	683	933
29	Florida	660	500
30	W. Virginia	647	500
31	Massachussets	642	813
32	Wsshington	600	833
33	North Dakota	507	—
34	Oregon	455	—
	Загальна пересічна	$ 738	$ 901

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — ЦЕ СУТО ДЕМОКРАТИЧНА УКРАЇНСЬКА БРАТСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ. СТАТИ її ЧЛЕНОМ, — ЦЕ НЕ ТІЛЬКИ ЗАБЕЗПЕЧИТИ СЕБЕ І ВАШИХ РІДНИХ МАТЕРІЯЛЬНО, ЦЕ ЗНАЧИТЬ БУТИ СПІВВЛАСНИКОМ ЙОГО НАДБАНЬ І ВИБИРАТИ, ЧИ БУТИ ВИБРАНИМ В ЙОГО КЕРІВНІ ОРГАНИ.

ЗАГАЛ ЧЛЕНІВ ПО СТАТІ І ПО СТЕЙТАХ

(Стан з 31-го грудня 1959 р.)

	Стейт	Дорослі Чолт.	Дорослі жінки	Дорослі разом	Молодь Чолт.	Молодь жінки	Молодь Разом	Дор. і молодь разом
1	Pensylvania	6,250	5,027	11,277	2,588	2,286	4,874	16,151
2	New York	5,917	4,584	10,501	2,631	2,313	4,944	15,445
3	Illinois	3,243	2,436	5,679	1,511	1,477	2,988	8,667
4	New Jersey	3,262	2,583	5,845	1,249	1,163	2,412	8,257
5	Ohio	2,056	1,906	3,962	1,154	1,011	2,165	6,127
6	Ontario, Can.	1,848	975	2,823	986	879	1,865	4,688
7	Michigan	1,274	940	2,214	595	563	1,158	3,372
8	Connecticut	1,141	878	2,019	537	481	1,018	3,037
		504	354	858	263	232	495	1,353
10	Quebec, Can.	415	259	674	240	210	450	1,124
11	Minnesota	290	234	524	169	149	318	842
12	Rhode Island	314	259	573	111	122	233	806
13	Maryland	286	220	506	147	133	280	786
14	Missouri	151	150	301	120	85	205	506
15	Indiana	137	115	252	58	59	117	369
16	Manitoba, Car	164	47	211	66	64	130	341
17	Nebraska	89	71	160	94	56	150	310
18	Delaware	109	89	198	50	30	80	278
19	California	94	68	162	43	35	78	240
20	Alberta, Can.	108	29	137	36	32	68	205
21	W. Virginia	55	70	125	35	36	71	196
22	Wisconsin	66	42	108	38	31	69	177
23	Kansas	45	36	81	24	42	66	147
24	N. Hampshire	53	38	91	15	24	39	130
25	Br. Col., Can.	52	25	77	20	22	42	119
26	Saskatchewa	53	7	60	29	26	55	115
27	Distr. of Col.	54	25	79	16	11	27	106
28	Colorado	41	34	75	12	10	22	97
29	Florida	26	29	55	14	7	21	76
30	No. Dakota	7	2	9	11	6	17	26
31	Arizona	12	7	19	11	3	3	22
32	Oregon	8	5	13	—	4	7	20
33	Washington	9	6	15	3	—	5	20
31	Wyoming		3	5	5	—	—	5
		28,135	21,553	49,688	12,870	11,602	24,472	74,160

ЗАГАЛ ЧЛЕНІВ І СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ВІКОМ

вік	Молодь ч. чл.	Молодь сума заб.	Дорослі ч. чл.	Дорослі сума заб.	Разом ч. чл.	Разом сума заб.
0	440	393,000			440	393,000
2	692	607,000			692	607,000
3	819	688,000			819	688,000
4	933	766,000			933	766,000
5	987	785,000			987	785,000
6	1,200	924,500			1,200	924,500
7	1,152	848,700			1,152	848,700
8	1,295	927,200			1,295	927,200
9	1,384	956,850			1,378	956,850
10	1,378	929,150			1,378	929,150
11	1,227	802,550			1,227	802,550
12	1,452	937,550			1,452	937,550
13	1,869	1,170,150			1,869	1,170,150
14	1,817	1,139,200			1,817	1,139,200
15	1,152	708,487	22	4,500	1,158	712,987
16	1,032	604,257	1,053	19,000	1,054	623,257
17	1,020	590,307	1,722	57,000	1,090	647,307
18	917	519,806	803	79,500	1,017	599,306
19	639	358,082	211	179,750	850	537,832
19	441	240,150	1,392	214,000	674	454,150
20	330	184,529	1,959	193,250	562	377,779
21	306	165,832	100	209,500	523	375,332
22	270	150,760	6	264,250	538	415,010
23	237	129,656	70	238,500	520	368,156
24	206	113,179	233	271,000	524	384,179
25	190	95,486	217	300,750	545	396,236
26	153	87,614	232	286,250	505	373,864
27	171	87,921	645	386,000	641	473,921
28	144	78,171	2,014	372,000	602	450,171
29	125	66,990	352	481,500	716	548,490
30	123	63,338	470	542,500	768	605,838
31	85	46,062	458	658,000	888	704,062
32	62	31,224	591	852,000	1,115	883,224
33	35	17,011	355	1,069,500	1,427	1,086,511
34	19	7,238	318	1,344,500	1,741	1,351,738
35	21	7,321	268	1,506,000	1,980	1,513,321
	21	7,470	283	1,610,000	2,035	1,617,470
37	9	3,135	2,047	1,604,500	2,056	1,607,635
38	15	5,180	1,840	1,463,500	1,855	1,468,680
39	25	8,037	1,575	1,245,500	1,600	1,253,537
40	22	7,740	1,475	1,200,500	1,497	1,208,240
41	20	6,259	1,341	1,102,500	1,361	1,108,759
42	14	4,572	1,135	907,500	1,149	912,072
43	9	2,874	1,237	919,500	1,246	994,374
44	3	892	1,189	1,013,500	1,192	920,392
45	3	888	1,295	851,500	1,294	1,014,388
46	6	1,850	1,090		1,096	853,350
47	1	276	1,094	873,732	1,095	874,008
48	—	—	905	733,989	905	733,989
49	1	286	887	692,000	888	692,286
50			816	646,500	816	646,500
51			712	546,225	712	546,225
52			647	480,250	647	480,250
53			671	494,221	671	494,221
54			622	460,250	622	460,250
55			653	462,714	653	462,714
56			642	474,000	642	474,000
57			587	410,750	587	410,750
58			564	386,958	564	386,958
59			682	457,250	682	457,250
60			761	520,500	761	520,500
61			962	645,197	962	645,197
62			1,030	712,750	1,030	712,750
63			1,207	828,000	1,207	828,000
64			1,170	822,940	1,170	822,940
65			1072	781,006	1,072	781,006
66			1028	749,377	1,028	749,377
67			841	609,211	841	609,211
68			646	472,424	646	472,424
69			595	455,250	595	455,250
70			491	388,168	491	388,168
71			545	437,462	545	437,462
72			425	341,914	320	341,914
73			320	253,152	269	253,152
74			269	216,943	203	216,943
75			203	169,791	161	169,791
76			146	133,236	146	133,236
77			102	114,250	102	114,250
78			78	82,131	78	62,250
79			41	62,250	41	62,250
80			39	27,372	39	27,372
81			27	31,500	27	31,500
82			18	20,500	18	20,500
83			10	12,562	10	12,562
84			6	7,250	6	7,250
85			3	6,000	3	6,000
86			2	1,750	2	1,750
87			5	1,500	5	1,500
88			3	4,000	3	4,000
89			1	3,000	1	3,000
90				500		500
91						
92						
93						
94					1	500
95			1	500		
97						
98						
99						
	24,472	16,277,730	49,688	38,470,475	74,160	54,748,205

Без сумніву дуже цікавим явищем в УНСоюзі є відсоткове відношення між чоловіками й жінками. Порівнюючи з загально американським світом, (в якому жінки мають тільки 15% всього життєвого забезпечення), відсоток членів-жінок в УНСоюзі є непропорціонально високий, що було вже підмічене раніше. Як показує порівнання поміж числами останніх двох років виявляється тенденція зменшення відсотку жінок. Ось в 1958 р. в УНСоюзі було 54.7% мужчин і 45.8% жінок, а в 1959 р. було мужчин 55%, а жінок 45%. Наскільки ця тенденція виявиться тривалою покажуть наступні роки.

Окремий цікавий образ під оглядом відсоткового відношення обох статей дає наша Канада. Там з кінцем 1959 року було 61% мужчин й тільки 39% жінок. Догадуємося, причиною тут є більш піонірські умови життя.

ОРГАНІЗАТОРИ УНСОЮЗУ

Від десятиліть організаторами членів УНСоюзу були секретарі Відділів. Така вже природа братських організацій і така постанова стейтових прав, що братські організації мають вести свою працю головним чином безплатними силами громадських робітників. Тому не маємо й в минулому ми не мали продавців забезпечення (іншюренс сейлсмен) на яких спіраються асекураційні бизнесові організації.

Але зі зміною суспільної структури нашої громади за морем і зі зміною обставин, серед яких проходить наше громадське життя, в тім і союзове, вже від довшого часу прийшлося нам користати з постійних організаторів. Мабуть у будучности ця потреба буде зростати, а не маліти. Вже від довшого часу наш розвиток щодо числа членів у значній мірі спірається на допомозі постійних організаторів й тому годі подумати, як ми могли б обійтися без них, не зрікаючися дальшого росту.

Кругло третину нових членів здобули постійні організатори в 1958. Понад 20% всіх членів придбали вони в 1959 р. (1,028 членів на всіх 4,988), а разом зі спеціяльними організаторами вони придбали 32% всіх членів (1,630 членів). В тому році до давніших постійних організаторів а саме інж. В. Коссаря, М. Ткачука і мгр. І. Скочиляса, прибуло 6 нових постійних організаторів, яких імена та число придбаних в 1959 р. членів подає нижче поміщена таблиця. Декілька кандидатів на постійних організаторів відпало впродовж дуже короткого часу, так, що їх навіть не слід подавати. Коли від загального числа дев'яти наших постійних організаторів, які діяли в 1959 р., відняти чотирьох, які працювали тільки короткий час й то початкуючи, тому менше успішно, тоді побачимо, що п'ять постійних організаторів здобули в 1959 р. 950 членів, отже майже 20% загалу нових членів, над придбанням яких трудилися секретарі й спеціяльні організатори 484 Відділів. Поміж постійними організаторами найуспішнішими були М. Дербуш і мгр. І. Скочиляс.

На річному засіданні в травні 1959 р. схвалено поділ організаторів на три категорії: постійних, спеціяльних і відділових. Нова група спеціяльних організаторів постала з тих відділових організаторів, які, хоч надальше організують членів в своїй місцевости, а не в широкім краю та тільки для своїх Відділів, а не для різних Відділів, зобов'язалися придбати для УНСоюзу щонайменше 10 нових членів місячно, або 30 квартально й з уваги на це одержують на свої витрати гуртові грошеві звороти в певній встановленій сумі. Окремим, мало успішним обіжником, висланим до приблизно п'ятдесять більших Відділів та до активніших організаторів відділових, запрошено відділових організаторів та секретарів прилучитися до тієї групи й приобіцяно їм згадані звороти коштів. На жаль тільки кілька осіб зголосилося на той заклик й ті скоро перестали організувати по 10 членів місячно й тому мусіли відпасти з тої групи й перейти назад до групи відділових організаторів. Нище подана таблиця вичислює тих спеціяльних організаторів та кількість членів, яких вони приєднали до УНСоюзу в минулому році. Сума їх здобутків замкнулася числом 602, що разом з числом членів приєднаних постійними організаторами дає, як згадано вище, суму 1,630 членів, що дає 32% всіх нових членів, здобутих в нашій ювілейній кампанії 1960 р.

Як показує нижче подана таблиця тільки частина тих спеціяльних організаторів до кінця видержала й додержувала своє зобов'язання. На ділі тільки два вповні й три частинно кваліфікуються до тієї групи організаторів, а всі інші скоро від неї відпали. Тому являється питання чи взагалі варто вдержувати цю окрему посередню групу, чи її получити, як то було раніше, до групи відділових організаторів. Кожний відділовий організатор має ці самі можливости здобути зворот своїх видатків, якщо його продукція нових членів буде мінімально висока тобто 10 членів місячно. Найбільше успішним в цій групі були старі, добре знані нам, чемпіони численних наших кампаній, головні радні І. Одежинський й Б. Зорич.

ОРГАНІЗАТОРИ УНСОЮЗУ 1959 р.

Постійні

1.	М. Дербуш	303
2.	І. Скочиляс	282
3	М. Ткачук	142
4	В. Коссар	125
5	М. Сенчишак	103
6	В. Винницький	21
7	Р. Чучкевич	17
8	М. Гладиш	7
9	С. Левицький	6
10	І. Гомонко	12
11	М. Нич	5
12	А. Мицик	3
13	д-р М. Снігурович	2
	Разом	1028

Спеціяльні

1	І. Одежинський	157
2	Б. Зорич	138
3	В. Запаранюк	80
4	П. Котельницький	76
5	В. Колодій	55
6	В. Квас	27
7	д-р В. Оренчук	23
8	О. Косіковський	21
9	І. Заворський	17
10	В. Самофал	8
	Разом	602

Про трудноці в здобутті нових організаторів не треба говорити. Мають їх всі навіть найбільші та найбагатші асекураційні організації, що й говорити про братські союзи. Доказом нехай послужить факт, що на наші заклики з початком 1959 р. в справі прийняття нових організаторів ми одержали аж 69 зголошень. Після вислання відповідних інформацій про працю та винагороду за цю працю, в деяких випадках після короткотриваючих проб праці, залишилося тільки 5 осіб, які продовжують з нами співпрацю. Часті оголошення інших братських організацій в українській пресі, закликаючі організаторів до праці в них, мають також свою вимову. Та все ж ми не можемо зрезигнувати з цих організаторів й їх недоцінити й мусимо продовжувати наші наполегливі старання для здобуття нових надійних організаторів, по змозі постійних. Нашим гаслом повинно бути: кожна союзова округа повинна мати свого окружного організатора. Коли це станеться, наша організаційна праця зможе більше стабілізуватися. Без них вона надальше матиме ціхи нестабільности й в ділянці організаційній будуть чергуватися успіхи з невдачами. Тому цьому питанню повинна присвятити багато уваги цьогорічна сесія Головного Уряду.

(Продовження буде)

Роман Придаткевич

ГАРНЕ І КОРИСНЕ ВИДАННЯ

(2)

Вкінці, по багатьох літах, музика до стрункого та ядерного власного лібретта, з додатком особи Андрія, якого в Шевченковій поемі немає, була більш-менш усталена, а фортепіяново-вокальна партитура в 1891 р. П. Молчановим зредаґована і начисто переписана. Однак і після того, як миколаївський дириґент оркестри С. І. Зельцер оркестрував твір, Аркас робив у ньому уліпшення та зміни, особливо в третій дії. Нарешті фраґменти опери, між ними увертюра, антракт до третьої дії і Козачок були на симфонічному концерті в Миколаєві в березні 1897 р. дириґентом Л. А. Щедріним із замітним успіхом виконані. Опісля, коштом композитора, друкованого видання опери (без прізвища композитора) в 1897 р. Кропивницький замовив для свого театру оркестрацію опери у Ф. Воячека, вчителя музичної школи в Києві. Прем'єра опери не відбулася в Одесі, як пляновано, але із-за задержки цензури, в Москві 12-го лютого 1899 р. з чотирма повтореннями вистави того самого місяця. Співали Олена Ратмірова, Дарія Шевченко-Гамалій, Микола Ґлоба, Василь Розсудов-Кулябко, дириґував Матвій Васильєв-Святошенко, козачок ставив балетмайстер Вяч. Ніженський, а декорації робив арт.-маляр Денисов. Успіх був незвичайний. Тим часом композиторові внаслідок хвилювань спаралізувало праву руку, і він не тільки не міг приїхати на прем'єру своєї опери, але взагалі більше не міг грати на фортепіяні. І хоч його просив Кропивницький писати до своїх текстів Наймички, Енеїди або Вія, однак про творення нової опери Аркас не міг навіть думати. Однак енергія не покидала Аркаса, він був діяльний в творенні „Просвіти" та школи на українській мові в Миколаєві і навіть написав пізніше популярну, ілюстровану „Історію України".

Після успіхів „Катерини" в Москві заінтересувалися цією оперою кращі театри України. О. Суслов, що не міг дістати оркестраційного матеріялу, який зладив для Кропивницького Воячек, замовив його в одеського скрипаля Вавіна. А театр Ярошенка мав таку дилетантську оркестрацію, що перша вистава „Катерини" у Варшаві мала навіть неприхильні оцінки польських часописів. Різні неавторизовані версії „Катерини" так спотворювали твір, що композитор звернувся до дириґента одеської опери І. Прібіка з проськбою зладити партитуру опери, яка могла б служити для повної театральної і зредукованої оркестри. Прібік виконав цю працю 1903-го року, і тоді Аркас замовив кілька відписів цієї музичної версії. Ця праця не відповідала вже новітнім вимогам, і в останні часи Г. Таранов зладив поліпшену партитуру, яка все ж не є свобідно перекомпонованою для оркестри музикою, такою, яку колись якийсь артист-композитор виконає. То ж справа оркестрового тексту була б уже давно розв'язаною, якби композитор не боявся сам укласти повної партитури опери, як це зробив А. Вахнянин для свого „Купала". Взаґалі Аркас проявляв у відношенні до композиції свого твору якусь дитячу скромність і недовір'я у власні сили, навіть тоді, коли „Катерина" пішла тріюмфально в світ. Маю на думці лист Аркаса до Саксаганського, де він називає свою оперу „слабкою".

А властива музика опери — включно зі співами, — як є в друкованій фортепіяновій партитурі, яку нам так щедро подарувало В-во „Рампа", насичена драматизмом та тонким відчуттям душевного настрою дійових осіб, рисами, притаманними великим операм. Оперу об'єднує у великій мірі музична індивідуальність героїні, Катерини, яку в першій дії характеризує динамізм, в другій — смуток та внутрішній конфлікт, а в третій — траґізм. Хоч музичний фон з вокальними партіями не всюди достатньо спосний, тематична розробка і контрапунктивна характеризація, яка давала б супроводові та інструментальним інтерлюдам більше живучости та барвистости, майже відсутні, все ж таки всюди в опері відчувається яскравий народний кольорит і мельодійність, яку слухач легко запам'ятовує. Навіть речитатив опери незвичайно наспівний і припасований до характеру української мови, що надає йому власного ориґінального виразу. Особливо дует Андрія і Катерини, на фоні мішаного хору за сценою „Ой на горі, на горі", та інші хорові епізоди як „Ой у неділю" — показують Аркаса як тонкого знавця української народної музичної творчости.

Пісня парубків „Гей по синьому морі" заснована на фігурації оркестрових басів, дуже добре характеризує молодецьку задиркуватість, а безпосередньо потім вступаючий хор з „Веснянкою", яка включається в спільний мішаний хор „Веселу нічку справляємо" і „Вкраїнонько люба, веселий наш краю", що закінчує цю живу сцену козачком, одним з найкращих музичних епізодів опери, показують, як глибоко нав Аркас хоровоархітектурні можливості сцени. В кінці треба звернути увагу на колискову пісню в третій дії, яка хоч лірично й мелодійно тепла та щира, має в собі щось, що дає слухачеві передчуття трагічної розв'язки. Цю трагічну колисанку сучасні виконавці оперових театрів на Україні перетранспоновують до Ес мольової (Мі бемольної) тонації, осягаючи таким способом більшого напруження, ніж це визначив композитор.

Антракт до другої дії формально не зрівноважений, навіть в 40-59 тактах без мелодійної лінії, а недостатньо симфонічно задумана увертюра своєю секційною конструкцією не підходить для поважного оперового твору, все таки із стисло самостійних інструментальних епізодів антракт до третьої дії та Козачок задовольняють слухача і, звертаючи на себе увагу, дозволяють йому забути меньше вдатні пасажі.

Ось так представляється опера „Катерина", визначний український твір мистецтва і, на мою скромну думку, один з найвидатніших музично-драматичних творів слов'янського світу. „Катерина", як музикальна драма, свідчить про ту моральну чистоту української сім'ї, якою наш народ дорожить, і тому не дивно, що як Шевченкова поезія, так само і опера „Катерина" діють протягом більше як шестидесяти років уздоровлюючо та ублагороднюючо.

Видання „Катерини" появилося дуже на часі — якраз перед сотими роковинами смерти Т. Шевченка, що одухотворив М. Аркаса виразити рельєфно на сцені при помочі зрозумілої для кожного мови музики, мови серця. Кожний, хто вміє читати музику, ноти, кожний, що грає на фортепіяні, повинен мати, як настільну, цю чудову книгу.

Риболовля на Великих Озерах

Коли 22 березня 1955 року на рівнинах південного заходу Америки бушувала дика буря і захопила в свій крутіж південне Онтаріо, тоді на одному озері цієї провінції — яких 2.000 миль від океану — розігралася справжня морська драма. П'ять торговельних рибалок — капітан Геролд Янґ, Ґордон Рокефелер, Джан Шішковіч, Ґордон Мескар і Джан Вилсон — на покладі рибальського корабля „Сіско" розпачливо змагалися зі сніговим вихром і бурунами лéдяно-холодної води серед озера Ірі, що є найдальше на південь висуненим озером групи „Ґрейт Лейкс". Тим часом їхні жінки і приятелі по домах у Порт Довер, Онт., ловили кожний звук їхніх короткохвильових радіоапаратів і молилися, щоб почути бодай коротеньку вістку-потвердження, що корабель з їхніми рідними ще втримується на хвилях.

За кілька мінут до 7-ої год. вечора крізь тріскучу статичну електрику в радіоапараті прорвався слабий голос капітана Янґа; його коротке повідомлення навіяло всіх холодом: „Корабель набирає води, ми потребуємо негайно помочі!" В міру того, як буря зростала і внеможливлювала всякі спроби помочі, а довгі мінути без вістки з корабля розтягнулися в цілі години, досвідчені рибалки на континенті тільки похитували сумно головами.

Раннім ранком наступного дня один літак відкрив корабель „Сіско" у віддалі 25 миль на захід від Порт Довер. Корабель перехилювався круто під ударами хвиль, що перли його в напрямі піскового низького побережжя. Члени залоги корабля, запримітивши літак, розпачливо вимахували руками, але щойно пізно пополудні, коли хуртовина втихла, можна було перевезти півзамерзлих, вичерпаних рибалок на побережжя. Та одного з-поміж них бракувало: Джана Вилсона змила хвиля з покладу попередньої ночі.

Така трагедія не буває рідкістю в житті комерційних рибалок на Великих Озерах. Вони залишають свої мальовничі портові оселі в березні і аж до вітряного грудня займаються закладанням рибальських сітей. Вони кидають виклик морозним вітрам, пливучій кризі, непроникливій мряці, гострим, як ніж, підводним скелям, небезпечним мілизнам і бурхливим літнім громовицям.

Але саме ранньою весною і пізньою осінню ловля риби буває найбагатша і тоді рибалка на Великих Озерах мусить ставити чоло найбільшим небезпекам. В ту пору холодне повітря з північної Канади і тепле повітря з Караїбських островів часто зустрічається і зударяється над північним заходом Америки, спричиняючи дощові завірюхи, сльоту, град, сніг та вітри, що осягають швидкість гураґанів; вітри перемінюють води Великих Озер в кипучу масу гнівних бурунів, що нераз затоплювали і 9.000-тонові озерні вантажні кораблі.

Але навіть найбільш обережний капітан мусить зважуватися на такий риск, якщо він є гордим власником рибальського судна. Тридцять років тому оформлено вперше той тип корабля в доках „Ґері Ґембел Шіпярдс" у Порт Довер і з тієї пори цей особливий рід судна став улюбленим засобом рибальства у Канаді й ЗДА.

„Таґбоут" це короткий, весь зі сталі, корабель, що нагадує однопалубний човен-хату; ширина цього судна виносить четвертину його довжини; довжина буває різна — 40 до 65 стіп, отже ширина буває 10 до 16 стіп. Не зважаючи на свою незугарність, це судно — неначе сидяча на воді качка — є дуже справне і може витримати плавбу навіть під час найгіршої бурі і не перекинеться.

Кадовб такого судна є зі сталевих плит, 3/16 інча завгрубшки; це вможливлює йому продиратися крізь пливучу кригу без шкоди для себе. Плити ці є звирювані і можуть витримати всякі удари бурхливого озера. Палуба є теж зі зварюваних плит; тільки по обох сторонах є по два отвори у формі дверей та великий простір на задньому кінці корабля. Їх можна закривати важкими одноінчовими дерев'яними дверми і грубою просмоленою парусиною. Але ці пункти є якраз найслабшими в опанцеренні судна, бо важкі хвилі нерідко розбивають двері і роздирають парусину на шматки.

В часі небезпеки залога судна скривається в стерновій частині судна — це кімната в формі скриньки з вікнами з непробивного скла, що вистає декілька стіп понад головну палубу. Як довго судно втримується на поверхні води, а його дізлеві мотори, порушувані ропою, є справні, рибалки є безпечні і мають запевнене огрівання, бо мотори, приміщені під „стерновою кімнатою", постачають відповідне огрівання. Якщо мотори відмовляють послуху, тоді рибалкам грозить смерть від холоду, навіть якщо б корабель і далі був справний та міг видержати бурю.

Судно типу „Таґ" коштує від 10 до 25 тисяч дол., залежно від своїх розмірів, і звичайно є рівновартістю ощадностей людини продовж половини її життя. Із 220 таких суден в портах Великих Озер майже половина належить індивідуальним приватним власникам; звичайно це є підприємство однієї родини: батько є капітаном, а його сини і кузени — рибалками на цьому судні. Решта суден належить 35-ти канадійським рибним фабрикам. Залога тих суден працює за винагороду в уділовій формі.

Збірна вартість канадійської великоозерної рибальської фльоти, що включає судна, моторівки, веслові човни, сіті і інше знаряддя — виносить приблизно 8 мільйонів дол. Для ілюстрації й порівняння: ціла загально-канадійська річна ловля дає 1.300 мільйонів фунтів риби вартістю 150 мільйонів долярів.

Сьогодні одну третину всієї риболовлі на Великих Озерах постачає озеро Ірі з його блакитною макреллю. В останніх десятиліттях ловля двох найвартісніших і найчисленніших риб у Великих Озерах — озерного пструга і білої риби — нагально зменшилася внаслідок зросту числа рибних шкідників — „сі лемпрі". Крім того горішні Великі Озера заповнилися меншевартною рибою смелт. „Сі лемпрі" — це рід вугра, паразита, що кормиться кров'ю і соками інших риб. Той шкідник майже цілковито винищив озерного пструга в озерах Мишіґен і Гюрон. З черги смелт, дрібна м'ясоїдна риба розмножилася за останніх 25 років до тієї міри, що стала найчисленнішою групою риб у водах Великих Озер.

Рибальство на Великих Озерах започаткували прибулі з Нової Англії, Нової Скошії та Нюфавндленду рибалки. Також іміґранти-рибалки з Англії та Шотляндії поселювалися в зисковних рибальських портах. Сьогодні нащадки тих перших поселенців все ще становлять більшість великоозерних рибалок, але ряди цих останніх недавно збільшилися великим числом рибалок з таких надморських країн як Норвегія, Голляндія, Латвія, Литва.

Більшість тих нових іміґрантів поселюється над озером Ірі, бо маючи 9,940 квадр. миль водної поверхні, це озеро є найбагатшою в світі внутріконтинентальною „морською фармою".

Пересічна риболовля на озері Ірі (канадійська й американська разом взяті) приносить 60 мільйонів фунтів риби, тоді як з усіх Великих Озер риболовля дає 120 мільйонів фунтів. Більше, як половину риболовлі на озері Ірі здобувають канадійські рибалки.

Перевага риболовлі на озері Ірі має свою причину в тому, що воно є незвичайно плитке — пересічно 58 стіп. Тому його врожайні мілини і підводні піскові лани вирощують масу дрібних животин і рослин, що ними кормляться 91 родів риби. З них комерційно найважливіші є блакитна і жовта макрель, біла риба, сіско (оселедець), срібний окунь, смелт і осестр. Озерний пструг не може жити в плитких водах озера Ірі.

Та на диво, плиткість озера Ірі є найкращим приятелем рибалки, бо дає йому добру ловлю, але водночас є його найбільшим ворогом, бо через плиткість води того озера прямо киплять бурунами за кілька мінут під подувом гураґанних вітрів. Крім того положення озера Ірі — розтягненість в південно-східньому напрямі — вможливлює переважно південно-західнім вітрам вдаряти на всю довжінь його вод, знижуючи їхній рівень при західньому побережжі навіть на 10 стіп і настільки ж поглиблюючи протилежну сторону. Побережжя озера Ірі дуже низьке і небезпечне своїми мілинами і скелястими грядами, позбавлене природніх пристаней і тому кораблям трудно знайти захист від вітру.

А втім багатство риби в озері Ірі є головним джерелом прибутку для багатьох рибальських осель і містечок, що вкрили канадійське побережжя такими назвами, як Порт Стенлі, Еріо, Вітлі, Лемінґтон, Кінґсвіл.

Порт Довер, містечко, що нараховує 2,600 мешканців і дрімає на високому березі напроти широких піскових узбереж, чваниться своєю найбільшою в світі солодко-водною рибальською фльотою. Щорічний прибуток Порт Довер складається з одного мільйона долярів від літніх вакаційників, півтора мільйона з різних дрібних підприємств та трьох мільйонів долярів з рибальства.

Героями для мешканців Порт Довер є капітани рибальських кораблів. Добробут того містечка залежить саме від тих капітанів. Їхня праця нелегка.

Крім відваги взяти на себе відповідальність за рискування своїм життям і життям членів залоги корабля, вони мусять знати, куди пересуватиметься маса риби в різну пору року, вони мусять вміти відшукувати сіті закладені кілька днів раніше, не втрачаючи при тому зайво часу; вони врешті мусять вміти розпізнавати погоду і бути вправними судноплавцями.

Не зважаючи на весь риск, розмірно малу винагороду і труднощі засвоєння рибальського ремесла, що займає ціле життя, у Порт Довері одне жартівливе порівнання має серйозне значення: у рибалки є стільки ж само можливостей покинути рибалення, що й у риби, яка хотіла б перестати плавати.

НОВЕ ДОСЯГНЕННЯ

Згідно з повідомленням Вашингтонського університету в Сіеттел, цього місяця д-р Ц. М. Суховерський з Едмонтону, Алберта, Канада закінчив успішно факультет бібліотекарських наук і отримав академічний ступінь магістра наук в бібліотекарстві.

Д-р Суховерський роджений в Чернівцях, Буковина, де 1937 р. закінчив факультет права, а 1939 р. отримав докторат політичних наук.

На Буковині і на еміґрації брав активну участь в суспільно-громадському і політичному житті.

До Канади прибув весною 1949 року і включився від самого початку в організаційне життя УНО, спершу в філії УНО Реджанна, Саск, пізніше в Едмонтоні, Алберта. З рамени Крайової Екзекутиви УНО відвідав кілька разів більші українські осередки в провінції Саскачеван, Алберта і Британська Колумбія. Д-р Суховерський був вибраний головою ПЕ УНО Західньої Канади (1950), членом КЕ УНО (1951), заступником голови Головної Управи УСГ і членом Президії УНО (1956). Албертійський університет в Едмонтоні іменував д-ра Ц. М. Суховерського бібліотекарем, де 1-го вересня він очолить відділ історії, соціяльних і політичних наук в університетській бібліотеці.

Доцінюючи заслуги і вартість Українського Народного Союзу для українців на американському континенті, д-р Суховерський спричинився до заснування Відділу УНСоюзу в Реджайно, Саск. 1949 р. і був вибраний першим його головою. Переїхавши до Едмонтону, Алберта, був помічним інж. В. Коссареві, головному контролерові УНСоюзу в заснуванні Відділу УНС в Едмонтоні і був головою того ж Відділу чотири роки (1953 - 1957).

Як багато інших д-р Суховерський почав працювати в Канаді як простий робітник, потім як фахівець - муляр, продавець реальностей і як керівник фірми реальностей. На цьому становищі був вибраний директором едмонтонської асоціяції.

Здобувши необхідні засоби, д-р Суховерський залишив свою дружину і троє дітей в Едмонтоні, Канада а сам виїхав у вересні 1959 р. до Вашингтонського університету в Сіеттел здобувати нове академічне знання. І. Ш.

● **До столиці Південної Африки, Йоганнесбурґу,** прибула з Голляндії розведена дружина багатого фармера Дейвіда Пратта, який важко поранив був прем'єра Гендріка Верверда. Пратт просив її прибути на його судовий процес та при цій нагоді замиритися. Однак зараз після приїзду туди — вона зникла. Здогадуються, що її схопили й запроторили до одного з тамошніх кацетів аґенти уряду, який править по диктаторськи.

● **Сенатська комісія для закордонних справ** затвердила сім інших номінацій на амбасадорів і послів, в тому номінацію Крістіяна М. Равндалла на амбасадора до Чехословаччини.

Країна дінозаврів

Чи Канада дуже стара?

Науковці все ще пробують устійнити відповідь на це питання. Покищо у долині Ред Дер — т. зв. „бедленд" провінції Алберти — викопано найраніших жителів тієї землі. Там теж заховалися незвичайно прадавні форми життя. Ця 300-милева долина скриває в собі найбільш суцільні залишки віку дінозаврів з-поміж усіх досі відкритих. Від 1912 року, коли то започатковано досліди в тому районі, відкопано і перевезено до музеїв поверх 30 цілих скелетів звірят першої первісної доби. Крім того є там ціла низка скам'янілих залишків, включно з часткою скам'янілого лісу, збереженого в велетенському прошарку вугілля.

Однак найбільш захоплюючими знахідками є живучі там залишки колишнього тропічного життя в Канаді з-перед багатьох тисяч літ. Незвичайні сотворіння, як рогата ропуха, тонкоспинна оса, скорпіон, білі муравлі та соляшний павук, все ще проживають в скелях і розколинах. Вужі-тарахкавці, крутоносі гадюки і смертоносні павуки „чорна вдова" не належать там до рідкостей. Навіть півтропічна рослина юкка все ще росте в долині Ред Дір.

До цікавіших залишків у цій долині належать скельні формації „гуду". Внаслідок столітніх ерозій ґрунту осталися скельні вежі — деякі 120 стіп заввишки; своїми численними наверствуваннями вони унагляднюють предивні скельні формації.

З НОВИХ ЖУРНАЛІВ

● **Лікарський Вісник.** Журнал Українського Лікарського Товариства в Америці. Ч. 17. 1960.

● **Наша Школа.** Журнал Школи Українознавства, Филаделфія, Па. ч. 12-15 (V) за 21-28 травня 1960.

● **Ми і Світ.** Український магазин, Торонто, Онт., Канада. Ч. 70 — березень, ч. 71 — квітень, ч. 72 — травень, ч. 73 — червень 1960.

● **Листи до приятелів.** Ню Йорк. Ч. 3 — березень, ч. 4. — квітень, ч. 5. — травень, ч. 6 — червень 1960.

● **Український Самостійник.** Місячник політики, культури і суспільного життя. Мюнхен, Німеччина. Ч. 31 — березень, ч. 32 — квітень, ч. 33. — травень, ч. 34. — червень 1960.

● **Віра й Культура.** Вінніпег, Ман., Канада. Ч. 7(79) — травень, ч. 8 (80) — червень, ч. 9 (81) — липень, 1960.

● **Український Вісник.** Спархіяльний орган Української Православної Церкви в Америці. Ню Йорк. Ч. 2. — червень, 1960.

● **В дні Зелених Свят.** Видає Братство „Броди-Лев". Ню Йорк, ч. 6. Зелені Свята 1960.

● **Місія України.** Орган Спілки Визволення України. Торонто, Онт. Ч. 1(8), 1960.

● **Українська Літературна Газета.** Мюнхен. Ч. 3. — березень, ч. 4. — квітень, ч. 5. — травень, ч 6. — червень. 1960.

● **Наша Культура.** Літературний та популярно-науковий додаток „Нашого Слова". Варшава, Польща. Ч. 1. — січень, ч 2. — лютий, ч. 3. — березень, ч. 4. — квітень, ч 5. — травень, ч. 6. — червень 1960.

● **Наша Церква.** Церковно-релігійний журнал Апостольського Екзархату для українців Англії і Валії, Лондон, Вел. Британія. Ч. 3(52). 1960.

● **Сурмач.** Орган Об'єднання Бувших Вояків Українців у Великій Британії. Лондон. Ч. 1(13) травень 1960.

● **Життя і Школа.** Незалежний орган українського вчительства та батьків у вільному світі. Торонто, Онт. Ч. 1(41) — травень 1960.

● **Український Огляд.** Ню Йорк, Н. Й. Ч. 3 — березень-квітень 1960.

● **Авангард.** Ілюстрований журнал для молоді. Офіційний орган ЦУ СУМ. Лондон — Брюссель. Ч. 1(55), ч. 2. (56). 1960.

● **Тризуб.** Орган Української Національно-Державної Думки. Ню Йорк. Ч. 2. - березень-квітень, ч. 3. — травень-червень 1960.

● **Церква й життя.** Орган Українського Православного Братства ім. Митр. Василя Липківського. Вотербері, Конн. Ч. 3. (18) — травень-червень, 1960.

● **Веселка. Журнал для дітей** кожного віку. Джерзі Сіті, Н. Дж. Ч. 1(65) — січень, ч. 2. (66) — лютий, ч. 3. (67) — березень, ч. 4 (68) — квітень, ч. 5(69) — травень, ч. 6(70) — червень, 1960.

● **Смолоскип.** Журнал української молоді і студентства. — Балтімор-Филаделфія, ЗДА. Ч 11(81) — березень-квітень, ч 12 (82) — травень-червень, 1960.

● **Українське Православне Слово.** С. Бавнд Брук, Н. Дж. Ч 5. — травень, ч. 6. — червень, ч. 7. — липень 1960.

● **Наше Життя.** Видає Союз Українок Америки, Филаделфія, Па. Ч. 3 — березень, ч. 4. — квітень, ч. 5. — травень, ч. 6. — червень, 1960.

● **Промінь.** Видає Союз Українок Канади. Вінніпег, Ман. Ч. 4. — квітень, ч. 5. — травень, ч. 6. — червень, ч. 7. — липень, 1960.

● **Жіночий Світ.** Видає Організація Українок Канади ім. Ольги Басарабової, Вінніпег, Ман. Ч. 4. — квітень, ч. 5. — травень, ч. 6. — червень 1960.

● **Голос Спасителя.** Релігійний місячник. Січень, лютий, березень, квітень, травень, червень і липень-серпень, 1960.

● **Готуйсь.** Журнал Пластового Новацтва. Ню Йорк. Ч. 1 (56) — травень, ч. 2.(57) — червень, 1960.

● **Мій Приятель.** Журнал для українських дітей Канади й Америки. Вінніпег, Ман. Ч. 1-2 — січень-лютий, ч. 3. — березень, ч. 4. — квітень, ч. 5. — травень, 1960.

● **Самостійна Україна.** Український місячник. Шикаго-Ню Йорк. Ч. 3(134) — березень, ч. 4(135) — квітень, ч. 5.(136) — травень, ч. 6(137) — червень, ч. 7(138) — липень, 1960.

● **Юні Друзі.** Журналик для молоді, Лондон, Вел. Британія. Ч. 1(31) — січень-лютий, 1960.

● **Бюлетень Українського Центрального Допомогового Об'єднання в Австрії.** Зальцбург, Австрія. Ч. 1. — січень-лютий, 1960.

● **Бюлетень Фонду Катедри Українознавства.** Ню Йорк, Н. Й. Ч. 2. — 1960.

● **Вісті Братства кол. Вояків 1 УД УНА.** Мюнхен, Німеччина. Ч. 97. — березень, 1960.

● **Голос Комбатанта.** Журнал Об'єднання б. Вояків-Українців в Америці (ОбВУА), Ню Йорк, Н. Й. Ч. 6(12). 1960.

● **Вісник.** Суспільно-політичний місячник. Ню Йорк. Ч. 3 (137) — березень, ч. 4.(138) — квітень, ч. 5. (139) — травень, ч. 6(140) — червень, ч. 7-8(141-142) — липень-серпень, 1960.

● **Інформативний листок Об'єднання Американсько-Українських Ветеринарних Лікарів.** — Шикаго. Ч. 4. — жовтень-грудень, 1959.

● **Свобода. Орган ЦОПЕ.** — Мюнхен, Німеччина. Ч. 4 — квітень, ч. 5. — травень, ч. 6 — червень, 1960.

● **Балтиморські Вісті УККА.** Бюлетень Відділу УККА в Балтимор. Ч. 1. — січень, ч. 2. — березень, 1960.

● **Де наші діти?** Неперіодичний журнал Центрального Батьківського Комітету у Филаделфії. Ч. 3. — лютий, 1960.

● **Нові дні.** Універсальний ілюстрований місячник. Торонто, Онт. Ч. 123. — квітень, ч. 124. — травень, ч. 125 — червень, ч. 126-127 — липень-серпень, 1960.

● **Місіонер.** Урядовий орган молитви і братства апостольських тайн. Филаделфія, Па. Ч 5. — травень, ч. 6. — червень, ч. 7. — липень, ч. 8. — серпень, 1960.

● **Світло.** Український християнський місячник. Торонто, Онт. Ч. 1(445) — січень, ч. 2 (446) — лютий, ч. 3(447) березень, ч. 4(448) квітень, ч 5.(449) — травень, ч. 6(450). червень, ч. 7-8. (451-452) — липень-серпень, 1960.

● **Наш Світ.** Журнал господарсько-кооперативної і громадської думки. Ню Йорк. Ч. 4 (86) — квітень, ч. 5. (87) — травень, ч. 6.(88) — червень, 1960.

● **Український Місіонар у Бразилії.** Прудентополіс. Ч. 1 — січень, ч. 2. — лютий, ч. 3. — березень, ч. 4. — квітень, ч. 5 — травень, ч. 6. — червень, ч. 7. — липень, 1960.

● **Післанець Правди.** Часопис присвячений поширенню християнської думки. Честер, Па. Ч. 1-2 — січень-лютий, ч. 3-4. — березень-квітень, 1960.

● **Християнський Вісник.** Орган Українського Всеканадійського Об'єднання Св. Християн-баптистів. Ч. 5-6 — травень-червень, 1960.

● **Наша школа.** Орган шкільної Ради Рідної Школи при УПЦ св. Володимира в м. Клівленді, Огайо. Грудень, 1959, січень, 1960.

● **Рідна Церква.** Український Православний церковно - релігійний журнал. Мюнхен. Ч. 42 — квітень-червень, ч. 43. — липень-вересень, 1960.

● **Євангельська Зірка.** Орган Українського Об'єднання Євангельських Християн-баптистів в Аргентині. Буенос Айрес. Ч. 26. 27. 28 — 1959, ч. 29 — 1960.

● **Відомості Генерального Церковного Управління УАПЦ у Великій Британії.** Лондон. Ч. 172 (111-112) — січень-лютий, ч 3-4. (113-114) — березень - квітень, 1960.

Ніксон обіцяє сіоністам замирити арабські держави з Ізраїлем

Ню Йорк. — Віце-президент Ніксон в зарекордованій промові для Сіоністичної Організації в Америці 27-го серпня ц. р. заявив, що він, якщо стане президентом, то визначить свого заступника Генрі Кебота Ладжа на те, щоб він старався знайти мирне співжиття на Середньому Сході, бо мир в тому районі є, на думку Ніксона, важливий не тільки для держави Ізраїлю й його сусідів, але також і для безпеки ЗДА та всього світу. Ніксон сказав, що республіканський кандидат на віце - президента Ладж, який недавно зрезиґнував із становища амбасадора до Об'єднаних Націй, є „одним із найздібніших дипломатів нашого часу". Ладж мав би довести на Середньому Сході до „справедливого і задовільного" для обидвох сторін миру. Демократичний кандидат на президента сен. Джан Ф. Кеннеді промовляв на відкритті сіоністичної конвенції 25-го серпня і, обговорюючи політику на Середньому Сході, сильно обороняв становище Ізраїлю. Він вимагав, щоб ЗДА склали заяву, що виступлять проти всякої агресії в тому районі. Ніксон пригадував в цій справі заяву Айзенгавера, який казав, що ця країна, згідно з чартером ОН, буде проти всякої агресії на Середньому Сході.

ЗДА зірвали дипломатичні зв'язки з Домініканською Республікою

Вашингтон. — 26-го серпня представник державного департаменту повідомив про те, що ЗДА, згідно з резолюцією конференції закордонних міністрів країн, які є членами Організації Американських Держав, зірвали дипломатичні зв'язки з урядом Домініканської Республіки, президентом якої є генералісимус Рафаель Леонідас Трухілльо Моліна. Резолюція оскаржує диктатора Трухілльо „в актах агресії і вмішування" до справ Венесуельської Республіки. Резолюція закордонних міністрів, прийнята в Сан Хозе в Коста Ріка, оскаржує домініканський режим у змові вбити 24-го червня ц. р. президента Венесуелі Ромуля Бетанкура. Ця резолюція свідчить також про те, що інші американські держави не можуть довше підтремувати домініканського диктатора, який 30 років займає своє становище.

Білий Дім у Ню Йорку

Якщо Ню Йорк називають другою столицею З'єдинених Держав, то готель Валдорф Асторія можна сміло назвати другим „Білим Домом". Тут є постійна резиденція генерала МекАртура: він займає апартамент ч. 37-А, що нормально коштує $125 денно, але генерал має знижку. В тих самих кімнатах мешкав колись президент Франції Оріоль, пок. президент Ізраїля Вайцман, голляндська королева Юліянна, іранський король Сауд-Арабії і румунський князь, княгиня Люксембургу, баський король Михайло — коли ще був королем.

В готелі живе постійно від 15-ти років кол. президент ЗДА, Герберт Гувер, маючи посаду одного з директорів. Тут перебуває кожного року був. король Англії князь Віндзору з дружиною панею Сімпсон. Взагалі через дві тисячі готелевих кімнат пересувається 150,000 гостей річно. Велика кількість з них це ті, що приїжджають на всякі збори та конвенції. Готель має прекрасні, велетенські балеві та бенкетові залі, в яких поміщається нераз до 3,000 осіб одночасно. Університет Колумбія, який в жовтні 1954 року святкував 200-літні роковини існування, вже три роки наперед замовив собі головну балеву залю. А одна мільйонерська пара в 1952 році обходила своє золоте весілля в т. зв. Гренд Балрум.

Валдорф - Асторія вважають найбільшим готелем на земній кулі. Це окреме „місто в місті", що займає цілий бльок при Лексинґтон Евню, між 49-тою і 50-тою вулицями. Тут можна обідати рівночасно з 1999 особами на одній залі, а через телевізію бачити, що діється в сусідніх залях. Можна заплатити за одну пляшку шампана $66, дістати печену курку в 71 різних „стилях", або яйця приготовлені на 93 різні способи. В шістьох кухнях працює 200 кухарів, а кожний артист по своїй спеціяльності. Немає в світі такої вибагливої страви, якої там не можна б одержати. Кухня видає 3,000,000 страв річно, з чого один мільйон консумує готелева прислуга.

Телефонічна сітка готелю може обслужити таке місто, як Маямі Біч на Флориді. Працює в ній 150 операторів. Канцелярія має в запасі 400 прапорів та емблем 60-ти різних націй. Відділ загублених і залишених предметів реєструє понад 8,000 випадків щороку. Наприклад, тільки одного дня цей Відділ вислав поштою такі залишені в готелю предмети: піжаму — американському генералові летунства; окуляри — китайському міністрові фінансів; два фотоапарати — амбасадорові Етіопії, п'ять сорочок індійському багатієві і цигарничку — плянтаторові з Ріо де Жанейро...

Поліційна система готелю могла б утримати порядок у першому - ліпшому містечку. Вона складається з команданта, його заступника, двох урядовців, 10-ох агентів і 25 полісменів. Командант та його детективи ходять в цивільних одягах, але при виняткових оказіях виступають у вечірніх одягах. Взагалі їхня служба не важка, але доволі різноманітна. Буває, до готелю приїде з провінції людина, що ніколи ще не була в такому людському мурашнику, і з того всього поденервується, перелякається і не може спати. Тоді до кімнати входить агент поліції, сідає біля ліжка поденервованого і так довго й переконливо з ним балакає, поки той не заспокоїться.

Наприкінці ще згадаймо, що Валдорф - Асторія славний з того, що в ньому перебуває більше число наших політичних імігрантів, тимчасово — в характері „клінерів".

Короткі Вістки

● **Альжирський** революційно-екзильний уряд з осідком в Тунізії звернувся до всіх арабських держав, щоб вони з солідарности з альжирцями зірвали дипломатичні взаємини з Францією. Під час Суезької кризи в 1956 році з Францією зірвали взаємини З'єдинена Арабська Республіка, Савді Арабія, Йорданія, Ємен і Ірак. Однак Тунізія, Лібія, Судан, Ливан і Марокко отягаються з таким кроком, маючи виразно про-західню орієнтацію.

● **Лондонський щоденник** „Дейлі Геральд", який був понад 30 років органом соціялістичної Партії Праці, проголосив, що він надалі — незалежний. Підтримування соціялістичної партії коштувало тій газеті втрату численних читачів і вона почала ставати дефіцитовою.

● **Робітники Пенсилвенійської Залізниці** запвіли страйк, що мав би початися дня 1 вересня ц. р. В понеділок 29 серпня малн почалися переговори між представниками цієї залізничної компанії і проводом спілки залізничих робітників і службовців.

ТАРЗАН, ч. 4512. Знак смерти.

Кожний слухав із жахом... — Вас остерігала примара, — гуділи барабани... — Тепер вже запізно!

З'явилося негайно осліплююче світло, яскраво палаючий череп спалахнув в темноті.